პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 47 (20698) — პარასკევი, 23 თებერვალი, 1990 წელი. — ფასი 3 კაპ.

გზას იკაფავს დემოკრატიზაცია, ჰუმანიზმი, საჯაროობა

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომა

სულ უფრო დინამიკურ, სისხლსავსე ხასიათს იძენს საქართველოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრება. ამას მნიშვნელოვანწილად განაპირობებს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა არჩევნების კამპანია, რომელიც როგორც ამომრჩევლების, ისე დეპუტატობის კანდიდატთა არნახული აქტიურობის ვითარებაში მიმდინარეობს. ეს თვალნათლივ დაადასტურა ამას წინათ გამართულმა საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომამ; რომელმაც მოისმინა რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ინფორმაცია საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა არჩევნების კამპანიის მიმდინარეობის შესახებ.

აღინიშნა, რომ ახალი საარჩევნო კანონი, რომელიც საყოველთაო-სახალხო განხილვის შედეგად იქნა მიღებული, ყველა პირობას ქმნის იმისათვის, რომ ყოველმხრივ გავითვალისწინოთ ხალხის ნებასურვილი, მისი მოსაზრებები და წინადადებები, ნაზოგადოების ყველა ჯგუფის, საქართველოში მცხოვრები ყველა ეროვნების ადამიანთა ინტერესები.

დეპუტატთა მანდატების რაოდენობის გათვალისწინებით რესპუბლიკაში შექმნილია 300 საარჩევნო ოლქი, რომელიც 3250 უბანს აერთიანებს. ყველა სოფლო საარჩევნო კომისიის შემადგენლობაში შეყვანილი არიან საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, ფართო საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები.

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მონაცემებით, სულ რეგისტრირებული დეპუტატობის კანდიდატთა დასახელების 3012 ფაქტი. კანდიდატთა შორის ქართველებთან ერთად არიან რუსებიც, ებრაელები, ბერძნები, ბულგარელები, ოსები, აზერბაიჯანელები, ასურელები, ბერძენ-ებრაელები, ასურ-ებრაელები, ოსურ-ინგილოები, ოსურ-ქართველები, ებრაელ-ინგილოები, ებრაელ-ოსები, ებრაელ-ბერძნები, ებრაელ-ასურელები, ებრაელ-ბულგარელები, ბერძენ-ასურელები, ბერძენ-ბულგარელები, ასურელ-ბულგარელები, ებრაელ-ინგილო-ოსები, ებრაელ-ინგილო-ბერძნები, ებრაელ-ინგილო-ასურელები, ებრაელ-ინგილო-ბულგარელები, ებრაელ-ოსურ-ბერძნები, ებრაელ-ოსურ-ასურელები, ებრაელ-ოსურ-ბულგარელები, ებრაელ-ბერძენ-ასურელები, ებრაელ-ბერძენ-ბულგარელები, ებრაელ-ასურელ-ბულგარელები, ინგილო-ოსურ-ბერძნები, ინგილო-ოსურ-ასურელები, ინგილო-ოსურ-ბულგარელები, ინგილო-ბერძენ-ასურელები, ინგილო-ბერძენ-ბულგარელები, ინგილო-ასურელ-ბულგარელები, ოსურ-ბერძენ-ასურელები, ოსურ-ბერძენ-ბულგარელები, ოსურ-ასურელ-ბულგარელები, ბერძენ-ასურელ-ბულგარელები ...) 3012 ფაქტი. კანდიდატთა შორის ქართველებთან ერთად არიან რუსებიც, ებრაელები, ბერძნები, ბულგარელები, ოსები, აზერბაიჯანელები, ასურელები, ებრაელ-ინგილოები, ებრაელ-ოსები, ებრაელ-ბერძნები, ებრაელ-ასურელები, ებრა

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში

საკუთარი ბინა

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1990 წლის 25 იანვრის დადგენილებით დამტკიცებულია ახალი დებულება სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საბინაო ფონდის სახლებში მოქალაქეებისათვის პირად საკუთრებად ბინების მიყიდვის შესახებ. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1988 წლის 2 დეკემბრის № 1400 და „საქართველოს სს რესპუბლიკაში საბინაო კომუნალური მეურნეობის მუშაობის შედგომი სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1987 წლის 22 სექტემბრის № 500 დადგენილებების შესაბამისად და აგრეთვე საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე განლაგებული სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების ყველა აღმასკომის, საწარმოს, გაერთიანებისა და ორგანიზაციათაგან სავალდებულო წესებს, თუ როგორ უნდა მიეყიდოთ მოქალაქეებს პირად საკუთრებად საცხოვრებელი სახლები და სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საბინაო ფონდის სახლებში არსებული ბინები, და როგორ უნდა ანაზღაურდეს მათი შენახვისა და რემონტის ხარჯები.

2. სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომებს, საწარმოებს, გაერთიანებებსა და ორგანიზაციებს უფლება აქვთ მიაყიდონ მოქალაქეებს პირად საკუთრებად მათ მიერ დაკავებული საცხოვრებელი სახლები ან ბინები სახლებში, რომლებიც ირიცხება სახელმწიფო და საზოგადოებრივ საბინაო ფონდში, მათ შორის წარმოადგენენ კონფისკებული ან მუნიციპალიზებული, ავარიული და დაძველებული, აგრეთვე შეუსახლებელი ბინები სარეკონსტრუქციო ან კაპიტალურად შესაკეთებელ სახლებში.

3. არ შეიძლება მოქალაქეებს პირად საკუთრებად მიეყიდოთ ბინები:

ა) რომლებიც შეტანილია სამსახურებრივთა რიცხვში;

ბ) სახლებში, რომლებიც დახურულ სამხედრო ქალაქებშია.

4. სარეკონსტრუქციო ან კაპიტალურად შესაკეთებელ სახლებში შეუსახლებელი ბინების პირადსაკუთრებად პირველ რიგში შეიძინოს უფლება აქვთ საბინაო პირობების გაუარესებისათვის აღრიცხვაზე მყოფ მოქალაქეებს, უწინარეს ყოვლისა იმ კატეგორიის მოქალაქეებს, რომლებიც აღნიშნული არიან საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1989 წლის 21 ივნისის № 311 დადგენილების მე-4 პუნქტის პირველ აბზაცში, და სხვა მოქალაქეებს, რომლებიც სარგებლობენ ბინის პირველ რიგში მიღების უფლებით.

5. ახორციელებენ რა მრავალბინიან სახლებში მოქალაქეებისათვის ბინების მიყიდვას, სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომები, საწარმოები, გაერთიანებები და ორგანიზაციები (სკ) ცენტრალური კომიტეტის პლატფორმას, გმობენ სტალინისტურ, ნაციონალისტურ და ექსტრემისტულ გამოვლინებებს, გადაჭრით ეწინააღმეგნენ იმ ცდებს ფინანსიდან, რომელთა მიზანია გაუფასურონ კომუნისტური იდეალები, გააყალბონ საბჭოთა სახელმწიფოს ისტორია.

ამბანაგო ომის, შრომისა და სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების ვეტერანებო!

საბჭოთა ხალხი და მისი მეომრები დღეს დღესასწაულობენ საბჭოთა არმიისა და საზღვაო ფლოტის 72 წლისთავს.

ეს დღესასწაული აღინიშნება პოლიტიკურ, სოციალურ-ეკონომიკურ და სულიერ სფეროებში ღრმა ცვლილებების, საბჭოთა საზოგადოების მთელი ცხოვრების განახლების ქვეყნისათვის პასუხსაგებ პერიოდში. სოციალიზმს უბრუნდება მისი ჰუმარიტად დემოკრატიული და ჰუმანური სახე.

საერთაშორისო ურთიერთობაში ახალი პოლიტიკური აზროვნების იდეის თანამიმდევრული დამკვიდრების შედეგად კონფრონტაციას, უნდობლობასა და შიშს ცვლის ურთიერთგაგება და დიალოგი. ვიმარდეთ მოლაპარაკების პროცესება, მტკიცდება უშიშროება. მაგრამ პოზიციურ ცვლილებებს მოფლიოში ჯერ არ შეუძენია შეუქცევადი ხასიათი. არ გამქრალა აგრესიის წყაროები, გადაიწია, მაგრამ ჯერ არ აღმოფხვრილა ომის საფრთხე.

სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალები, რომელიც გარდაქმნება მთელ საზოგადოებასთან ერთად, საიმედოდ უზრუნველყოფს საბჭოთა სახელმწიფოს, უშიშროებას.

ამბასადორი ომის, შრომისა და სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების ვეტერანებო!

ამ სადღესასწაულო დღეს არმიისა და ფლოტის პირად მემადგენლობას, ვუსურვებ წარმატებებს მხედრულ შრომაში, საბრძოლო მზადყოფნის შემდგომ სრულყოფაში, სამხედრო დისციპლინის, მართლწესრიგისა და ორგანიზებულობის განმტკიცებაში.

ომისა და შრომის, სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების ვეტერანებს, ყველა მშრომელს ვუსურვებ ჯანმრთელობას, ძალების კონსოლიდაციას ჩვენი დიადი საშობლოს — საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ძლიერების განმტკიცების ინტერესებისათვის.

საბჭოთა არმიისა და სამხედროსაზღვაო ფლოტის 72 წლისთავის აღსანიშნავად ბრძანებ:

დღეს, 1990 წლის 23 თებერვალს, 21 საათზე ადგილობრივი დროით მოეწყოს სადღესასწაულო ფიერვერკი ჩვენი საშობლოს დედაქალაქში — გმირ ქალაქ მოსკოვში, მოკავშირე რესპუბლიკების დედაქალაქებში, გმირ ქალაქებში ლენინგრადში, ვოლგოგრადში, ოდესაში, სევასტოპოლში, ნოვოროსიისკში, ქერჩში, ტულაში, სმოლენსკში, მურმანსკში, გმირ ციხე-ქალაქ ბრესტში, აგრეთვე ქალაქებში კალინინგრადში, ლვოვში, დონის როსტოვში, კუიბიშევში, ნოვოსიბირსკში, ჩიტაში, ხაბაროვსკში, ვლადივოსტოკსა და სევერომორსკში.

სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრი, არმიის გენერალი
დ. იაზოვი.

სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის ბრძანება

1990 წლის 23 თებერვალი **№ 33** **ქ. მოსკოვი**

ამბასადორ ჯარისკაცებო და მატროსებო, სერჟანტებო და ზემდგებმო, პრაპორშჩიკებო და მიჩმახებო, ოფიცრებო, გენერლებო და ადმირალებო!

ამხანაგო ომის, შრომისა და სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების ვეტერანებო!

საბჭოთა ხალხი და მისი მეომრები დღეს დღესასწაულობენ საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის 72 წლისთავს.

ეს დღესასწაული აღინიშნება პოლიტიკურ, სოციალურ-ეკონომიკურ და სულიერ სფეროებში ღრმა ცვლილებების, საბჭოთა საზოგადოების მთელი ცხოვრების განახლების ქვეყნისათვის პასუხსაგებ პერიოდში. სოციალიზმს უბრუნდება მისი ჰუმარიტად დემოკრატიული და ჰუმანური სახე.

საერთაშორისო ურთიერთობაში ახალი პოლიტიკური აზროვნების იდეის თანამიმდევრული დამკვიდრების შედეგად კონფრონტაციას, უნდობლობასა და შიშს ცვლის ურთიერთგაგება და დიალოგი. ვიმარდეთ მოლაპარაკების პროცესება, მტკიცდება უშიშროება. მაგრამ პოზიციურ ცვლილებებს მოფლიოში ჯერ არ შეუძენია შეუქცევადი ხასიათი. არ გამქრალა აგრესიის წყაროები, გადაიწია, მაგრამ ჯერ არ აღმოფხვრილა ომის საფრთხე.

სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალები, რომელიც გარდაქმნება მთელ საზოგადოებასთან ერთად, საიმედოდ უზრუნველყოფს საბჭოთა სახელმწიფოს, უშიშროებას.

არმიისა და ფლოტში ფართოდ გაიშალა დემოკრატიზაციის, მორალური ატმოსფეროს გაჯანსაღების, სამხედრო მოსამსახურეებისა და მათი ოჯახების წევრთა სოციალური დაცულობის გაძლიერების პროცესები. სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების მშენებლობა და მომზადება სრულად უნდა შეესაბამებოდეს თავდაცვითს სამხედრო დოქტრინას.

ამ სადღესასწაულო დღეს არმიისა და ფლოტის პირად მემადგენლობას, ვუსურვებ წარმატებებს მხედრულ შრომაში, საბრძოლო მზადყოფნის შემდგომ სრულყოფაში, სამხედრო დისციპლინის, მართლწესრიგისა და ორგანიზებულობის განმტკიცებაში.

ომისა და შრომის, სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების ვეტერანებს, ყველა მშრომელს ვუსურვებ ჯანმრთელობას, ძალების კონსოლიდაციას ჩვენი დიადი საშობლოს — საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ძლიერების განმტკიცების ინტერესებისათვის.

საბჭოთა არმიისა და სამხედროსაზღვაო ფლოტის 72 წლისთავის აღსანიშნავად **ბრძანებ:**

1990 წლის 23 თებერვალს, 21 საათზე ადგილობრივი დროით მოეწყოს სადღესასწაულო ფიერვერკი ჩვენი საშობლოს დედაქალაქში — გმირ ქალაქ მოსკოვში, მოკავშირე რესპუბლიკების დედაქალაქებში, გმირ ქალაქებში ლენინგრადში, ვოლგოგრადში, ოდესაში, სევასტოპოლში, ნოვოროსიისკში, ქერჩში, ტულაში, სმოლენსკში, მურმანსკში, გმირ ციხე-ქალაქ ბრესტში, აგრეთვე ქალაქებში კალინინგრადში, ლვოვში, დონის როსტოვში, კუიბიშევში, ნოვოსიბირსკში, ჩიტაში, ხაბაროვსკში, ვლადივოსტოკსა და სევერომორსკში.

დებულება

მოქალაქეებისათვის პირად საკუთრებად საცხოვრებელი სახლებისა და ბინების მიყიდვის და მათი შენახვისა და რემონტის ხარჯების ანაზღაურების შესახებ

1. ეს დებულება შემუშავებულია „სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საბინაო ფონდის სახლებში მოქალაქეებისათვის პირად საკუთრებად ბინების მიყიდვის შესახებ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1988 წლის 2 დეკემბრის № 1400 და „საქართველოს სს რესპუბლიკაში საბინაო კომუნალური მეურნეობის მუშაობის შემდგომი სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1987 წლის 22 სექტემბრის № 500 დადგენილებების შესაბამისად და ადგენს საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე განლაგებული სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომის, საწარმოს, გაერთიანებისა და ორგანიზაციათაგან სავალდებულო წესებს, თუ როგორ უნდა მიეყიდოთ მოქალაქეებს პირად საკუთრებად საცხოვრებელი სახლები და სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საბინაო ფონდის სახლებში არსებული ბინები, და როგორ უნდა ანაზღაურდეს მათი შენახვისა და რემონტის ხარჯები.

2. სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომებს, საწარმოებს, გაერთიანებებსა და ორგანიზაციებს უფლება აქვთ მიაყიდონ მოქალაქეებს პირად საკუთრებად მათ მიერ დაკავებული საცხოვრებელი სახლები ან ბინები სახლებში, რომლებიც ირიცხება სახელმწიფო და საზოგადოებრივ საბინაო ფონდში, მათ შორის წარმოადგენენ კონფისკებული ან მუნიციპალიზებული, ავარიული და დაძველებული, აგრეთვე შეუსახლებელი ბინები სარეკონსტრუქციო ან კაპიტალურად შესაკეთებელ სახლებში. მოქალაქეების წასვლის შემთხვევაში, აგრეთვე სარეკონსტრუქციო ან კაპიტალურად შესაკეთებელ სახლებში შეუსახლებელი ბინები ამჟამად ან მომავალში სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომებს, საწარმოებს, გაერთიანებებსა და ორგანიზაციებს, რომელთა ბალანსზე ირიცხებიან ისინი.

საბინაო ფონდის აღნიშნული მფლობელები ერთი თვის მანძილზე უზრუნველყოფენ გასაყიდი საცხოვრებელი სახლების (ბინების) შეფასებას და მოქალაქეებისათვის მათი მიყიდვის ოპერატიულ გაფორმებას.

7. გასაყიდი საცხოვრებელი სახლების ან ბინების ღირებულებას განსაზღვრავენ სამინისტროებისა და უწყებების საპროექტო ორგანიზაციები ამ სახლების ან ბინების მეპატრონეების (სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომების, საწარმოების, გაერთიანებებისა და ორგანიზაციების) შეკვეთებით.

ბინების (საცხოვრებელი სახლების) საბაზო ღირებულების განსაზღვრისათვის ამოსავალ ერთეულად მიღებულია სახლის 1 კვადრატული მეტრი საერთო ფართობი.

ბინების (საცხოვრებელი სახლების) 1 კვადრატული მეტრი საერთო ფართობის საბაზო ღირებულება, რომლებიც მიეყიდებათ მოქალაქეებს პირად საკუთრებად, განისაზღვრება 1984 წლის 1 იანვრის შემდეგ აშენებული საცხოვრებელი სახლების მშენებლობის პროექტებში ასახული სახარჯთაღრიცხვო ღირებულების საფუძველზე ახალი ფასებით.

რაც შეეხება 1984 წლის 1 იანვრამდე (ძველი სახარჯთაღრიცხვო ფასებით) აგებულ საცხოვრებელ სახლებს, 1 კვადრატული მეტრის საერთო ფართობის ღირებულება განისაზღვრება საცხოვრებელი, საზოგადოებრივი შენობებისა და კომუნალურ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების შენობებისა და ნაგებობების აღდგენითი ღირებულების გამსხვილებული მაჩვენებლების სსრ კავშირის სახმშენის მიერ დამტკიცებული № 28 კრებულით, ამასთან გამოიყენება გასაშუალოებული გადამყვანი კოეფიციენტი (კ=1,236) 1969 წლის ფასებიდან 1984 წლის 1 იანვრის შემდეგ შემოღებულ ფასებში, რომელიც დამტკიცებულია სსრ კავშირის სახმშენის 1983 წლის 11 მაისის № 94 დადგენილებით.

ბინების (საცხოვრებელი სახლების) ღირებულება განისაზღვრება მოცემული სახლის (ბინის) 1 კვადრატული მეტრი საერთო ფართობის დადგენილ ღირებულებაზე ბინის (საცხოვრებელი სახლის) საერთო ფართობის გამრავლების და გასაყიდი სახლის (ბინის) ტირებულების 5 პროცენტის დამატების გზით მათი გაყიდვის შესახებ საჭირო დოკუმენტების შეფასებისა და გაფორმების ხარჯების დასაფარავად.

გასაყიდი სახლის ან ბინის ღირებულების 5 პროცენტის ოდენობით ამ სახსრების ხარჯზე სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომები (ეს სახსრები გადაირიცხება საბინაო-კომუნალური ორგანოების ანგარიშზე), საწარმოები, გაერთიანებები და ორგანიზაციები ანაზღაურებენ გასაყიდი სახლების ან ბინების შეფასების სამუშაოებს.

აღნიშნული წესით სახლის გამოანგარიშებული ღირებულება მცირდება ძირითადი კონსტრუქციების (საძირკვლის, კედლის, კიბის, გადახურვის საფარის, სახურავის, საინჟინრო მოწყობილობის და სხვა) გაცვეთის დადგენილი პროცენტით კ. დ. პპფილოვის სახელობის კომუნალური მეურნეობის აკადემიის მიერ შემუშავებული და სსრ კავშირის სახმშენთან არსებული სამეცნიერო მშენებლობისა და არქიტექტურის შესახებ სსრ კავშირის სახელმწიფო კომიტეტისადმი 1989 წლის 24 დეკემბრის № 446 ბრძანებით დამტკიცებული საცხოვრებელი შენობების ფიზიკური გაცვეთის შეფასების წესების შესაბამისად. თუ საცხოვრებელი სახლის ნაწილი დათმობილი აქვს არასაცხოვრებელ სათავსებს (სავაჭრო, საგანმანათლებლო, სამკურნალო და ა. შ.), ამ სათავსების სახარჯთაღრიცხვო ღირებულება არ შედის სახლის საცხოვრებელი ნაწილის საერთო ღირებულებაში.

ბინების (სახლების) საერთო ფართობი უნდა განისაზღვროს როგორც საცხოვრებელი და დამხმარე სათავსების (ჰოლი, სამზარეულო, სანტარიელი კვანძები, დერეფნები, შემინული ლოჯიები, ჩაშენებული კარადები, ღია შეუმინავი ლოჯიები, იავანტერასები, აგრეთვე სარდაფის და სხვენის სათავსები, რომლებსაც დაკანონებული იყენებენ სამეურნეო საჭიროებებისათვის) ფართობების ჯამი, რომლებიც გამოიანგარიშება შემდეგი მაძიერებელი კოეფიციენტებით: ღია ლოჯიებისათვის — 0,3, იავან-ტერასების, სარდაფის და სხვენის სათავსებისათვის — 0,3-0,3.

ცალკეული ბინების ფართობის განსაზღვრისას წესდება აგრეთვე მათი სახლის საერთო ფართობის წილი.

ცალკეული ბინის ღირებულებაში არ შედის იმ სათავსების ფართობების ღირებულება, რომლებიც მიშენებულია დადგენილი წესით გამქირავებლის სახსრების ხარჯზე, აგრეთვე მაღალხარისხოვანი ბინის შიდა სანტინრო მოწყობილობისა და დამქირავებლის მიერ შესრულებული მოსაპირკეთებელი სამუშაოების ღირებულება.

არაიზოლირებული კომუნალური ბინების ღირებულებაში არ შედის საერთო სარგებლობის დამხმარე სათავსების ფართობების ღირებულება.

ბინების (სახლების) საერთო ფართობი უნდა განისაზღვროს როგორც საცხოვრებელი და დამხმარე სათავსების (ჰოლი, სამზარეულო, სანტარიელი კვანძები, დერეფნები, შემინული ლოჯიები, ჩაშენებული კარადები, ღია შეუმინავი ლოჯიები, იავანტერასები, აგრეთვე სარდაფის და სხვენის სათავსები, რომლებსაც დაკანონებული იყენებენ სამეურნეო საჭიროებებისათვის) ფართობების ჯამი, რომლებიც გამოიანგარიშება შემდეგი მაძიერებელი კოეფიციენტებით: ღია ლოჯიებისათვის — 0,3, იავან-ტერასების, სარდაფის და სხვენის სათავსებისათვის — 0,3-0,3.

ცალკეული ბინების ფართობის განსაზღვრისას წესდება „ისტორიული ფორმულარი“ (მისი ასლი ჩემს ძველ ფრონტულ ჩანთას დღემდე შემორჩა). იგი არ არის ვრცელი, გაშლილი მონათხრობი შენაერთის ისტორიისა, მაგრამ ბევრი საგულისხმო მოვლენაა ქრონოლოგიური თანამიმდევრობით აღბეჭდილი.

392-ე ქართული მსროლელი დივიზიის „ისტორიული ფორმულარი“ გვაუწყებს, რომ 1942 წლის ზაფხულში, 1 აგვისტოსათვის შენაერთის ნაწილები **და** ქვედანაყოფები კუთვნილი საშტატო ერთეულებით დაკომპლექტებული, ჯეროვნად გაწვრთნილი და სათანადო იარაღითა და აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი, სრულ საბრძოლო მზადყოფნაშია. ამას ადასტურებს მასში კონკრეტულად თანდართული შესაბამისი ციფრობრივი მონაცემები, შტაბის მუშაკთათვის დამახასიათებელი პუნქტუალობით შემოწმებული და აღნიშნული.

ეს მონაცემები ნათელყოფს, რომ იმ დროის კვალობაზე დივიზია ურიგოდ არ უნდა ყოფილიყო შეიარაღებული. თანაც, რაც იყო, მას ჩინებულად ფლობდნენ ქართველი მეომრები — სულით ძლიერი, მალალი საბრძოლო-მორალური თვისებების მქონე ადამიანები. ისინი იარაღს სრულად და ოსტატურად იყენებდნენ მძიმე და კრიზისულ ვითარებაში ისეთი ძლიერი და კარგად აღჭურვილი აგრესორის წინააღმდეგ, როგორიც იყენენ ფაშისტი ოკუპანტები.

სწორედ აქ, ასეთ ვითარებაში, იჩენდა თავს სამართლიანი საქმისათვის მებრძოლი ქართველი კაცის ადამიანური ღირსება, მუდმივმოქმედი მორალური ფაქტორის ძალა და ძლიერება. — ვაქაცანა გული რკინისა, ბჯარი თუნდა ხისაო, — უთქვამს ქართველ ხალხს.

ქართული დივიზიის ჰაუბიცებით მოსპო ალექსანდრე პირმისაშვილმა გერმანელთა 23-ე სატანკო დივიზიის საკომანდო პუნქტი (შტაბითურთ) და მისი მეთაური, გენერალი ფონმაკი, ტანკსაწინააღმდეგო თოფით დაწვა კომისარმა ვლადიმერ კანკავამ გერმანელთა სამი ტანკი. შეტევაზე გადმოსულ ფაშისტებს ხელის ტყვიამფრქვევით ცელავდა მებრძოლი იოსებ კაკაურიძე...

მნიშვნელოვან ოპერაციაში მონაწილეობისას დივიზიას მხარს უჭერდნენ არმიის თუ ფრონტის მცირერიცხოვანი საავიაციო და სატანკო ქვეგანაყოფები, თუმცა არც მათ გააჩნდათ იმ ხანად ძლიერი დამხმარე თუ ხელშემწყობი ძალები.

ბუნებრივია, ამ მუდმივად მძიმე, სისხლისმღვრელ ბრძოლებში, შეტევასა თუ თავდაცვაში, წარმატებებთან ერთად, მარცხიც განუცდია, აუნაზღაურებელი მსხვერპლიც გაუღია დივიზიას. ამაზე მიგვითითებს „ისტორიულ ფორმულარში“ მოყვანილი ციფრობრივი მაჩვენებლები.

მაგალითად, 1942 წლის 1 აგვისტოსათვის დივიზიის პირადი შემადგენლობა 12 122 მეომარს ითვლიდა. სამი თვის შემდეგ, მუდმივ, უწყვეტ ბრძოლებში, მიუხედავად მცირე შევსებისა, მათ შორის საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სპეციალურად მობილიზებული ეგრეთ წოდებული პოლიტმუშაკრძოლების, დივიზიის პირადი შემადგენლობა თითქმის ერთი მესამედით შემცირებულა.

1943 წლის პირველი იანვრისათვის შენაერთის პირად შემადგენლობას საჭირო შევსება არ მიუღია. არსებითად მისი ოდენობა არ გაზრდილა, სულ რაღაც სამასი მეომარი შეემატა მის საბრძოლო მწყობრს და დივიზიის მეომართა რაოდენობა მხოლოდ 7.814 კაცს შეადგენდა. ეს ბოლო მონაცემი ჩვენთვის ძალზე დამფიქრებელია, საინტერესო და საყურადღებოა მთავარი საკითხის დასაზუსტებლად. სწორედ ამ მონაცემებში ვხედავთ დივიზიის ეროვნული შემადგენლობის სრულსა და დამაჯერებელ სურათს. იგი თვალსაჩინოდ ადასტურებს შენაერთის ეროვნულ შემადგენლობას, მის ეროვნულ სურათს.

აკი არსებითად შენაერთის მებრძოლების, მეთაურებისა და პოლიტმუშაკების ეროვნული შემადგენლობა, მშობლიურ ენაზე მათი სამხედრო-პოლიტიკური სწავლება და პირად შემადგენლობაში იდეურ-აღმზრდელობითი მუშაობა განსაზღვრავდა უპირატესად დივიზიის ეროვნულ კუთვნილებას, მის ძირითად თვისებურებებს.

დიახ, იმხანად დივიზიის მთელი პირადი შემადგენლობის აბსოლუტური უმრავლესობა ქართველობაა, მისი მებრძოლები, მეთაურები და პოლიტმუშაკები ქართველები არიან. ამ საერთო რიცხვიდან 7.154 ქართველი მეომარია! შენაერთში იყვნენ საქართველოს მკვიდრი. მომბე ხალხთა შვილებიც, უმთავრესად ამა თუ იმ სამხედრო სპეციალობის მეომრები. მათ შორის 300 რუსი, 99 — უკრაინელი, 18 — ბელორუსი, 85 — სომეხი, 10 — აზერბაიჯანელი, 16 — ებრაელი, 77 — ოსი და სხვანი. ისინი მოძმეთა ერთიან საბრძოლო მწყობრში პირნათლად იხდიდნენ მეომრულ მოვალეობას სამშობლოს წინაშე. ბევრმა მათგანმა ქართული ენაც გამართულად იცოდა.

მიუხედავად დიდი დანაკლისისა, დივიზია ბოლომდე ერთგული დარჩა თავისი ფიცისა და დროშისა, საიმედოდ ასრულებდა საბრძოლო ამოცანებს. ამას ადასტურებს ფრონტის სარდლობის სახელზე 1942 წლის 4 ნოემბრის გაგზავნილი დივიზიის მეთაურის, პოლკოვნიკ გიორგი ყუფარაძის მხნე, იმედიანი რადიოგრამაც „... დივიზია დიდი ხანია ომობს, მან ბევრი მებრძოლი და იარაღი დაკარგა, შევსება არ მიგვიღია... მოწინააღმდეგე მუდამ აქტიურობს, შემოჰყავს ახალი ძალები, ყოველდღიურად თავს გვესხმის ბრძოლით, დაზვერვითა და დაბომბვით, მაგრამ ჩვენ არ შეგვიძლია ჩვენი ზღუდეების დატოვება“... ეს იყო დივიზიის ქართველ მეომართა სახელით ნათქვამი მართალი სიტყვა და ვაქაცური გადაწყვეტილება! მათი მორალური სიმტკიცისა და მხედრული მამაცობის შესახებ იუწყებოდა საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროს 1942 წლის 21 სექტემბრის საღამოს ცნობაც: „მოზდოკის რაიონში მოწინააღმდეგემ თავი მოუყარა მეავტომატეთა და ტანკების დიდ ჯგუფს, შეტევაზე გადავიდა ერთ დასახლებულ პუნქტზე. ჩვენი მებრძოლების ჯგუფი ლეიტენანტ ვ. რუსანის მეთაურობით შეება რიცხობრივად ჭარბ მტრის ძალებს. უმცროს ლეიტენანტ შ. ებრალიძის ტანკსაწინააღმდეგო გათვლამ მოსპო გერმანელთა სამი ტანკი და რამდენიმე ათეული ჰიტლერელი. ჯავშანმტვრეველებმა ამბ. გოგოლაძემ, გორგაძემ და ძაბირაძემ უფროსი სერჟანტის ხიტნანის მეთაურობით დაწვეს და დაანგრიეს ოთხი ტანკი, გერმანელებმა 250-ზე მეტი ჯარისკაცი და ოფიცერი დაკარგეს.

ქართველ მეომართა სწავლა-აღზრდას სათავეში ედგნენ გამოცდილი, მალალი სამხედრო-პოლიტიკური წრთობისა და მხედრული კულტურის მქონე აღმზრდელები, ეროვნული კადრები. მათ შორის ბევრი იყო კადრის შემადგენლობიდან, ომამდელ ქართულ დივიზიებში აღზრდილნი, შესაბამისი სამხედრო და პოლიტიკური აკადემიების, სამხედრო და პოლიტიკური სასწავლებლების კურსდამთავრებულნი. ზოგს უკვე მოსწრო სამამულო ომში მონაწილეობა, პირველი საბრძოლო გაკვეთილი მიეღო და ჭრილობამუშაბული ახლა ახალბედებს ასწავლიდა.

ამ პროცესში იზრდებოდა, იხვეწებოდა ქართული ნაციონალური ეროვნული ლექსიკონი, მდიდრდებოდა ჯარისკაცურ ყოველდღიურობაში ეგზომ საჭირო მხედრულ სიტყვათა და ტერმინთა მარაგი, საბრძოლო დოსტატების მნიშვნელოვანი ფაქტორი. ამ საქმეში თვალსაჩინო ადგილი სამხედრო გაზეთებში დასტამბული სამაგსტვრო, „ქართული სამხედრო ლექსიკონი“, აკადემიკოს გიორგი ახვლედიანის, პროფესორ დიმიტრი მგელაძისა და სხვა სპეციალისტთა კონსულტაციები.

(დასასრული მე-4 გვ.).

ზრდიდა სამშობლოს ერთგულ ჯარისკაცებს

ეროვნული დივიზიების თავისებურებათა შესახებ

დიდი **მოწონებითა და მხარდაჭერით შეხვდა ჩვენი ხალხი საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს 1989 წლის 18 ნოემბრის დადგენილებას „ეროვნულ საჯარისო ფორმირებათა აღდგენის და რესპუბლიკის წევრობელთა მიერ სამხედრო სამსახურის საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე მოხდის საკითხებზე წინადადებათა შემმუშავებელი სამუშაო ჯგუფის ინფორმაციის შესახებ“.**

და ეს სრულიად ბუნებრივი და კანონზომიერია; ქართულ ეროვნულ ფორმირებათა აღდგენას ხომ განსაკუთრებული მორალური და სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა აქვს. ეს იქნება იმ საგულისხმო ეროვნული ტრადიციის გაგრძელება, რომელიც ჩვენს რესპუბლიკას აქვს ქართული ეროვნული დივიზიების ფორმირების, მხედრული წრთობისა და მეომრული მოვალეობის ღირსეულად მოხდის საქმეში.

ამ თემას ეხმიანება წერილიც, რომელსაც ჩვენი გაზეთის მკითხველებს ვთავაზობთ.

ᲓᲘᲓᲘ სამამულო ომის დროს საქართველოში შექმნილ ეროვნულ დივიზიებს თვალსაჩინო საზოგადოებრივი, სამხედრო მნიშვნელობა ჰქონდა და საგრძნობი მორალურ-ფსიქოლოგიური ფაქტორიც იყო ქართველი ერის, მისი შვილების პატრიოტული სულისკვეთების ასამაღლებლად.

რა განსაზღვრავდა, რა ძირითადი ნიშნებით ხასიათდებოდა სამამულო ომის დროს ჩამოყალიბებული ქართული შენაერთების ეროვნულობა, რა განაპირობებდა მათ ნიშანთვისებებს, მათ ეროვნულ კონკეფციას?

ამ ფრიად მნიშვნელოვან საკითხზე ჩვენს სამამულო სამხედრო-ისტორიულ ლიტერატურაში პასუხი ნაკლებად მოიძებნება. ამიტომ, მოდით, ვცადოთ მოკლედ, სათანადო ფაქტებსა და პრაქტიკაზე დაყრდნობით გავერკვეთ საკითხების არსში და გავცეთ შეძლებისდაგვარად დასაბუთებული პასუხი.

როცა ეროვნული დივიზიების ძირითად თავისებურებათა გარკვევას ვცდილობთ, უნდა აღინიშნოს, რომ:

— ასეთი დივიზიის პირადი შემადგენლობა ქართული იყო, მებრძოლები, მეთაურები და პოლიტმუშაკები ქართველები იყვნენ;

— მხედრული წრთობის საკმეს, პოლიტიკურ და კულტურულ აღზრდას ეროვნულ ენაზე წარმართავდნენ ეროვნული კადრები;

— მრავალმხრივი, მიზანმიმართული იდეოლოგიური **მუშაობა** ხელს უწყობდა ქართული შენაერთების მეომრებს უფრო ადვილად, ღრმად შეეცნოთ თავიანთი მოვალეობის სიდიადე, უკეთ გეაზრებინათ მორალურად სპეტაკი, კეთილშობილური მეომრული მისია, მის გადაწყვეტაში თავისი ადგილი და პირადი პასუხისმგებლობა, რომელიც საბრძოლო ამოცანის ჩინებულად შესრულებაში იჩენდა თავს.

ამაზე სრულად და დამაჯერებლად მეტყველებს დიდ სამამულო ომში მონაწილე თერმეტი ქართული მსროლელი დივიზიის სახელოვნება მატიანე, მათი მხედრული წარსულის უქმნობი მეომრული დიდება! შევეცდებით ზემოთქმულის შესაბამისად ერთი ქართული, კერძოდ, 392-ე დივიზიის საბრძოლო ცხოვრების დამახასიათებელი მაგალითებით ვუჩვენოთ ამ მოსაზრებათა სისწორე და ცხოველმყოფელობა.

დივიზიის საბრძოლო ცხოვრების შემატკივნი მისი „ისტორიული ფორმულარი“ (მისი ასლი ჩემს ძველ ფრონტულ ჩანთას დღემდე შემორჩა). იგი არ არის ვრცელი, გაშლილი მონათხრობი შენაერთის ისტორიისა, მაგრამ ბევრი საგულისხმო მოვლენაა ქრონოლოგიური თანამიმდევრობით აღბეჭდილი.

392-ე ქართული მსროლელი დივიზიის „ისტორიული ფორმულარი“ გვაუწყებს, რომ 1942 წლის ზაფხულში, 1 აგვისტოსათვის შენაერთის ნაწილები **და** ქვედანაყოფები კუთვნილი საშტატო ერთეულებით დაკომპლექტებული, ჯეროვნად გაწვრთნილი და სათანადო იარაღითა და აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი, სრულ საბრძოლო მზადყოფნაშია. ამას ადასტურებს მასში კონკრეტულად თანდართული შესაბამისი ციფრობრივი მონაცემები, შტაბის მუშაკთათვის დამახასიათებელი პუნქტუალობით შემოწმებული და აღნიშნული.

ეს მონაცემები ნათელყოფს, რომ იმ დროის კვალობაზე დივიზია ურიგოდ არ უნდა ყოფილიყო შეიარაღებული. თანაც, რაც იყო, მას ჩინებულად ფლობდნენ ქართველი მეომრები — სულით ძლიერი, მალალი საბრძოლო-მორალური თვისებების მქონე ადამიანები. ისინი იარაღს სრულად და ოსტატურად იყენებდნენ მძიმე და კრიზისულ ვითარებაში ისეთი ძლიერი და კარგად აღჭურვილი აგრესორის წინააღმდეგ, როგორიც იყენენ ფაშისტი ოკუპანტები.

სწორედ აქ, ასეთ ვითარებაში, იჩენდა თავს სამართლიანი საქმისათვის მებრძოლი ქართველი კაცის ადამიანური ღირსება, მუდმივმოქმედი მორალური ფაქტორის ძალა და ძლიერება. — ვაქაცანა გული რკინისა, ბჯარი თუნდა ხისაო, — უთქვამს ქართველ ხალხს.

ქართული დივიზიის ჰაუბიცებით მოსპო ალექსანდრე პირმისაშვილმა გერმანელთა 23-ე სატანკო დივიზიის საკომანდო პუნქტი (შტაბითურთ) და მისი მეთაური, გენერალი ფონმაკი, ტანკსაწინააღმდეგო თოფით დაწვა კომისარმა ვლადიმერ კანკავამ გერმანელთა სამი ტანკი. შეტევაზე გადმოსულ ფაშისტებს ხელის ტყვიამფრქვევით ცელავდა მებრძოლი იოსებ კაკაურიძე...

მნიშვნელოვან ოპერაციაში მონაწილეობისას დივიზიას მხარს უჭერდნენ არმიის თუ ფრონტის მცირერიცხოვანი საავიაციო და სატანკო ქვეგანაყოფები, თუმცა არც მათ გააჩნდათ იმ ხანად ძლიერი დამხმარე თუ ხელშემწყობი ძალები.

ბუნებრივია, ამ მუდმივად მძიმე, სისხ

დაასახელეს დეპუტატობის კანდიდატები

ჯანეაგრძობთ იმათ წარმოდგენას, ვინც დაასახელეს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატებად

დეპუტატობის კანდიდატებად დაასახელეს:

ბათუმის აეროპორტის უფროსი **ეგნატე მეხსუდის ძე ძნელაძე** — საქართველოს ალკა აპარის საოლქო კომიტეტისაგან.

ბაღდათის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის სახალხო განათლების განყოფილების ბავშვთა უფლებების დაცვის ინსპექტორი **ლამარა შალვას ასული ჩხეიძე** — სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების გალის რაიონული ორგანიზაციისაგან.

გალის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის შინაგან საქმეთა განყოფილების უფროსის მოადგილე **ჯემალ ორატის ძე გაბელია** — სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების გალის რაიონული ორგანიზაციისაგან.

გალის რაიონის აჩიგვარის ჩაის აგროსამრეწველო კომბინატის მექანიზატორი **ვახტანგ ნიკოლოზის ძე ქობალია** — კომბინატის შრომითი კოლექტივისაგან.

გულრიფშის ვ. ი. ლენინის სახელობის სანატორიუმის მთავარი ექიმი **შოთა ვლადიმერის ძე ჯაბაძე** — საქართველოს სახალხო ფრონტის გალის რეგიონული ორგანიზაციისაგან.

გალის რაიონის პირველი გალის საშუალო სკოლის დირექტორი **ბიძინა ივანეს ძე ოთხოზორია** — სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების გალის რაიონული ორგანიზაციისაგან.

აპარის სახელმწიფო მუზეუმის არქეოლოგიის განყოფილების გამგე **გენადი ანთიმოზის ძე ღლონტი** — აპარის მუსიკალური საზოგადოების გამგეობისაგან.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა უნივერსიტეტის ბათუმის ფილიალის ლექტორი **შოთა არჩილის ძე ოოდაძე** — საზოგადოება „ცოდნის“ აპარის სარაქო ორგანიზაციისაგან.

სამხედრო მოსამსახურე **ედუარდ ამბროსის ძე ხომოლევსკი** — N საჯარისო ნაწილის ამომრჩევლებისაგან.

თეთრი წყაროს რაიონის დიდი ირაგის მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობის მექანიზატორი **თეიმურაზ კონსტანტინეს ძე ტელიანიდი** — საბჭოთა მეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

ოზურგეთის № 5 საშუალო სკოლის მასწავლებელი **ტარიელ გრიგოლის ძე კაჭარავა** — ამ სკოლის შრომითი კოლექტივისაგან.

აპარის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **გული ემელიანეს ასული კაკალაძე** — აპარის ქალთა საბჭოსაგან.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ირნოლ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი **თეიმურაზ ოთას ძე გვაცელაძე** — საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან.

პენსიონერი **მარიამ მიხეილის ასული ლიბერმანი** — ქართველთა და ებრაელთა ურთიერთობის ასოციაციის ბათუმის განყოფილებისაგან.

ჯავის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილე **კამბულატ გიგლას ძე ბიტიევი** — ჯავის რაიონის როკის საშუალო სკოლისა და როკის საბჭოთა მეურნეობის შრომითი კოლექტივებისაგან.

კვაისის ტყვია-თუთიის მაღაროთასამართველოს დირექტორი **აკიმ ილიას ძე გვეიევი** — კვაისის ტყვია-თუთიის მაღაროთასამართველოს შრომითი კოლექტივისაგან.

საქართველოს კომპარტიის ჯავის რაიკომის პირველი მდივანი **კაზბეკ თაფლოს ძე კოჩიევი** — ჯავის საშუალო სკოლისა და ჯავის სახალხო დეპუტატთა აღმასკომის რაისაბჭოს სახალხო განათლების განყოფილების შრომითი კოლექტივებისაგან.

ახალქალაქის რაიონის მაკაპრის საშუალო სკოლის დირექტორი **ერვანდ სმბათის ძე ბირინიანი** — მაკაპრის საშუალო სკოლის შრომითი კოლექტივისაგან.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი **დავით ვახტანგის ძე ხომასურიძე** — საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან.

სამხედრო მოსამსახურე **ვასილ ოთარის ძე კოზაკი** — N საჯარისო ნაწილის ამომრჩევლებისაგან.

„საქმიდრომეტეოროლოგიური“ რესპუბლიკური სამმართველოს უფროსის მოადგილე **კახა დავითის ძე ქორიძე** — საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან.

ახალქალაქის რაიონის სოფელ ბარალეთის საავადმყოფოს მთავარი ექიმი **თენგიზ ვახტანგის ძე გვარამაძე** — ახალქალაქის რაიონის სოფელ კოთელიის კოლმეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

ახალქალაქის № 2 რუსული საშუალო სკოლის დირექტორის მოადგილე **არარატ საღათელის ძე სრმოიანი** — სკოლის შრომითი კოლექტივისაგან.

ახალქალაქის რაიონის საგზაო სამმართველოს უფროსი **ვალოდია მარკოზის ძე ალელიშვილი** — სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების ახალქალაქის რაიონული ორგანიზაციისაგან.

ბოგდანოვკის ტრიკოტაჟის საბაკვალო ფაბრიკის დირექტორი **რაფიკ თოროსის ძე არზუმანიანი** — ფაბრიკის შრომითი კოლექტივისაგან.

ბოგდანოვკის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის შინაგან საქმეთა განყოფილების უფროსი **რობერტ სურენის ძე ჯაგაცპანიანი** — ბოგდანოვკის რაიონის სოფელ სათხის კოლმეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

დროებით უმუშევარი **ივანე იაკობის ძე ფიჩხაძე** — საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან.

დმანისის სატყეო მეურნეობის დირექტორი **გიორგი დავითის ძე ოკრიაშვილი** — ამ მეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

დმანისის აგროსამრეწველო კომბინატის მუშაკთა პროფკავშირის რაიონული კომიტეტის თავმჯდომარე **იოსებ თევდორეს ძე ბერიკაშვილი** — ამ კომიტეტისაგან.

საბჭოთა კავშირის სუბტროპიკული კულტურებისა და ჩაის მრეწველობის სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანების სოხუმის ფილიალის ციტრუმმბრიოლოგიის ლაბორატორიის გამგე **იოსებ სპირიდონის ძე კაპანაძე** — საქართველოს გენეტიკოსთა და სელექციონერთა საზოგადოების აფხაზეთის განყოფილებისაგან.

ცხინვალის რაიონის სახალხო კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარე **ხაზბი ალექსის ძე ჩიბირაოვი** — ცხინვალის რაიონის თამარაშენის მებოცვრეობის საბჭოთა მეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

გარდაბნის რაიონის სოფელ გამარჯვების საშუალო სკოლის მასწავლებელი **გაბრიელ ალექსის ძე გოგოძური** — სკოლის შრომითი კოლექტივისაგან.

ოჩამჩირის რაიონის სოფელ ლაბრის კოლმეურნეობის აგრონომი **ვალერი მიხაილის ძე ავედიანი** — კოლმეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

საქართველოს დემოკრატიული საზოგადოების გაზეთის „ერისიონის“ რედაქტორი **ავთანდილ ნიკოლოზის ძე ადეიშვილი** — საქართველოს დემოკრატიული საზოგადოებისაგან.

ტყვარჩელის სსრ კავშირის 60 წლისთავის სახელობის სახელმწიფო რაიონული ელექტროსადგურის დირექტორი **ხუტა სიდორის ძე ჯინჯოლია** — ამ სადგურის შრომითი კოლექტივისაგან.

საქართველოს კომპარტიის ტყვარჩელის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი **დავით გრიგოლის ძე ფილია** — შახტასამართველო „ტყვარჩელის“ ნ. ლაკობას სახელობის შახტის შრომითი კოლექტივისაგან.

სოხუმის ქირურგიული სნეულებათა კლინიკის გაყოფილების გამგე **მიხეილ გიორგის ძე ახალაია** — გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საკავშირო საზოგადოების აფხაზეთის საოლქო ორგანიზაციისაგან.

ოჩამჩირის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე **თამაზ ვიქტორის ძე კაკუჩაია** — ოჩამჩირის მერძეველობის საბჭოთა მეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

საქართველოს ზოოტექნიკურ-საცხოველთა სასწავლო-კვლევითი ინსტიტუტის დოცენტი **რევაზ არჩილის ძე ჯანაშვილი** — საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან.

მწერალი, უდაბნოს სამუზეუმო კომპლექსის ექსკურსიამძღოლი **მიხეილ მიხეილის ძე მორჩილაძე** — საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ელექტროტრანსპორტის კათედრის ლაბორანტი **გიორგი ოთარის ძე ბახტალაშვილი** — საქართველოს მშვიდობის დაცვის რესპუბლიკური კომიტეტთან არსებული საქართველოს მეცნიერთა და სპეციალისტთა ასოციაციისაგან.

საქართველოს სსრ სახმშენის რესპუბლიკური გაერთიანება „საქსამოქალაქმრეწვმშენის“ ტრესტ „მშენინდუსტრიის“ მმართველის მოადგილე **გიორგი იაკობის ძე წითლანაძე** — საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან.

აფხაზეთის ასსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე **თამაზ ვიქტორის ძე კაკუჩაია** — ოჩამჩირის მერძეველობის საბჭოთა მეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

საქართველოს ზოოტექნიკურ-საცხოველთა სასწავლო-კვლევითი ინსტიტუტის კომკავშირის კომიტეტის მდივანი **გრიგოლ ვლადიმერის ძე ჯიჯია** — გარდაბნის რაიონის კომკავშირული ორგანიზაციისაგან.

საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის ფილოსოფიის კათედრის დოცენტი **ხვიჩა გიორგის ძე გოგოკური** — საქართველოს სახალხო ფრონტისაგან.

გარდაბნის რაიონის სართიჭალის მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობა-კომპლექსის დირექტორი **იოსებ სამსონის ძე დოხტურიშვილი** — საბჭოთა მეურნეობა-კომპლექსის შრომითი კოლექტივისაგან.

წალენჯიხის რაონული გაზეთის „კომუნიზმის დროშის“ კორესპონდენტი **ზურაბ შალვას ძე გუჩუა** — წალენჯიხის პირველი საშუალო სკოლის შრომითი კოლექტივისაგან.

საქართველოს სსრ უზენაესი სასამართლოს წევრი **ლამარა პროკოფის ასული სორდიაშვილი** — ოჩამჩირის რაიონის კოჩარის სასოფლო საბჭოს ამომრჩევლებისაგან.

საქართველოს კომპარტიის აფხაზეთის სოოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი **ვლადიმერ ფილიპეს ძე ხიშბა** — ოჩამჩირის რაიონის სოფელ თხინის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობის შრომითი კოლექტივისაგან.

ოჩამჩირის რაიონის კოჩარის ჩაის ფაბრიკის ცვლის უფროსი **გენადი ალექსის ძე შელია** — ფაბრიკის შრომითი კოლექტივისაგან.

ოჩამჩირის აგროსამრეწველო კომპლექსის მუშაკთა პროფკავშირის რაიკომის თავმჯდომარე **ამირან ნოეს ძე ხახუბია** — ამ პროფკავშირის რაიონული ორგანიზაციისაგან.

ოჩამჩირის რაიონის სოფელ კოჩარის კოლმეურნეობა „საქართველოს“ კოლმეურნე **ნარგიზა ვლადიმერის ასული გოგუა** — ოჩამჩირის რაიონის კომკავშირული ორგანიზაციისაგან.

ოჩამჩირის ჩაის კონცენტრატთა საექსპერიმენტო კომბინატის ჩამომსმელი საამქროს მუშა **ნადეჟდა სერგის ასული სარქისიანი** — კომბინატის შრომითი კოლექტივისაგან.

ოჩამჩირის რაიონის სოფელ რეკის საშუალო სკოლის მასწავლელი **რუსლან რაფიკის ძე ჭაშმარია** — ოჩამჩირის რაიონული კომკავშირული ორგანიზაციისაგან.

(საქინფორმი).

გზად და ხიდად...

ეს ფილმი მის ავტორებს ხუთიოდე წლის წინ რომ გადაეღოთ, ვინ იცის, მე მას აღვიქვამდი, როგორც მხოლოდ ნიჭიერად ახმოვანებულ სანტიმენტალურ აკორდს. რა მოხდა ბოლოს და ბოლოს, — ამერიკის „წითელი ჯვრის“ საზოგადოების ერთმა ქვედანაყოფმა შეიკედლა საბჭოთა ბავშვების საკმაოდ დიდი ჯგუფი, ჩააცვა, დააბუერა, დააპურა, აჩვენა შეერთებული შტატები და მერე ისევ სამშობლოში დააბრუნა სამოქალაქო ომის ორომტრიალში მოხვედრილი გოგო-ბიჭები, დააბრუნა, სხვათა შორის, ფინეთისა და საბჭოთა კავშირის საზღვარზე გადებული პატარა ხიდის მეშვეობით, რომელიც დრო-ჟამმა მდინარის დინებას გაატანა და იგი მხოლოდ ახლა, 1989 წელს, აღადგინეს ფილმის ავტორებმა საქართველოს აგრომრეწვის ხელმძღვანელობის დახმარებით.

ნამდვილად ასე დავინახავდი მამა-შვილ ლეო და მიხეილ ბაქრაძეებს ამ ფირს (სცენარის ავტორები — ვ. კუპერმანი და ლ. ტრეგუბოვი) გარდაქმნის ცვლილებად და რთულ, ქარაშხლიან ლეებამდე.

დღეს კი სულ სხვა მოტივები ამოიზმიანა ამ თითქოს და მხოლოდ

ფიქრები მხატვრულ-დოკუმენტურ ფილმზე „მისია“

▼▼

საქველმოქმედო სიმფონიამ, უკვე მერამდენედ დამფიქრა — ღირს თუ არა რაიმე ამ ქვეყნად ბავშვის ერთ ცრემლად? იქნებ ეს ფილმი მხატვრული და პროფესიულად ოსტატური ორანჟირებაა გარდაქმნის იმ დებულებისა, რომ ზოგადსაკაცობრიო ჩვენს დროში კლასობრივზე მაღლა დგას და უფრო ღირებულია. მაგრამ განა გუშინაც ასე არ იყო? გუშინწყრნაც? ღმერთო ჩემო, ყველგან და ყოველ დროს!

„რაც მტრობას დაუნგრევია, სიყვარულს უშენებია“ — ყოველ საბჭოთა ლტოლვილ კოლონისტს სურათზე, სადაც იგი ათი-თხუთმეტი წლისაა და კინოფირზე, სადაც უკვე ოთხზოცს გადაბიჯა, აღბეჭდილი აქვს ეს უკვდავი ქართული სიტყვები. ომმა, რომელიც ადამიანთა შორის გაუგებარი სიძულვილის უმაღლესი გამოხატულებაა, აიძულა აღმოსავლეთისაკენ დაეძრა რვაასი თითქმის განწირული ბავშვი. ამ გოგო-ბიჭების სისხლმა და ხორცმა უარი უთხრა მათ დახმარებაზე, იმიტომ, რომ ფანატიზმის მახინჯმა არსმა უკარნახა არ გაეწოდებინა ხელი იმათი მონაგარისთვის, ვისაც აჰკერად ეომებოდა დახვეწილი ადამიანი კოლჩაკი. და აი, სოცრეა, — იმ ამერიკელი ჯარისკაცების თანამემამულეებმა, რომლებიც მურმანსკში ჩამოსხდნენ იმისათვის, რომ სასტიკი ომით მოეშთოთ სასტიკივე ომით აღმოცენებული ახალი სამყარო, აი ამ მხედრობის სისხლმა და ხორცმა — ამერიკის „წითელი ჯვრის“ ჭეშმარიტმა რაინდებმა, რომელთა სახელები ღირსია დახსომებისა, — ესენია — ალფრედ სვანი, გრეგორი უელჩი, რაილი ალენი, ბარლ ბრეხმოლი, ყველაფერი გააკეთეს იმისათვის, მსხვილი პლანით ოპერატორების ანატოლი შაფრანისა და რევაზ მახათაძის მიერ, გამოაცა, — ნუთუ შესაძლებელია ამდენმა სასწაულებრივად კეთილმა სახემ თავი მოიყაროს ერთად? იქნებ სცდებიან მაინც გენეტიკოსები, გადამწყვეტ როლს თანდაყოლილ ფაქტორს რომ ანიჭებენ? იქნებ სიყვარული ორთაბრძოლაში ჯობნის გენს? იქნებ სწორედ ეს არის სიყვარულის, უფრო ზუსტად რომ ვთქვათ, კაცთმოყვარეობის მისია (რა ზუსტი და ტევადია ეს სიტყვა, ფილმის სათაურად შერჩეული!), რომ ბოლოს და ბოლოს კეთილმა სძლიოს ბორტს არა მარტო ზღაპარში, არამედ რეალურ ცხოვრებაში.

მე შეჯერს იმის განმარტება, რატომ, რა მიზეზით სულ უფრო და უფრო ძალას იკრებს ძალადობა და ბოროტება მსოფლიო მასშტაბით; გამოაცა და შემზარა ჩემი მეგობარი ფიზიკოსის განმარტებამ იმის თაობაზე, თუ რატომ არ ამყარებენ ჩვენთან კონტაქტს სხვა პლანეტების მაცხოვრებლები, იმ პლანეტებისა, სადაც გაცილებით უფრო განვითარებული ცივილიზაციებია. თურმე ნუ იტყვით, ეშმაკი, ეკუთვნის ჩემს ხალხს, რომელიც ყოველთვის იყო და კვლავაც რჩება ჩემი შთაგონების წყაროდ...“ — თქვა ერთ-ერთ უკანასკნელ ინტერვიუში ბატონმა ოთარმა.

გამორჩენილი კომპოზიტორის ხსოვნისადმი მიძღვნილმა საღამომ, რომელიც 19 თებერვალს გაიმართა, თბილისის მუსიკალურ-კულტურულ ცენტრში, კიდევ ერთხელ დაადასტურა ამ სიტყვების ჭეშმარიტება. ზურაბ სოტკილავას, ნატალია გერასიმოვას, შევიოლინე ქეთევან თუშმალიშვილის, თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის აკადემიური თეატრის სოლისტების ლიანა კალმახელიძის, თამარ გურგენიძის, ანზორ შომახიას, მოსკოვის კამერული გუნდის შესრულებით, რომელსაც ვლადიმერ მინინი ხელმძღვანელობდა, აყოერდა კომპოზიტორის მიერ ვაჟაფშაველას, აკაკი წერეთლის, გალაკტიონ ტაბიძის, სიმონ ჩიქოვანის, მორის ფოცხიშვილის სიტყვებზე შექმნილი ნაწარმოებები.

...ზოგჯერ გვავიწყდება ხოლმე ის სილამაზე, უორმლისოდაც წარმოუდგენელია ხელოვნება. ოთარ თაქთაქიშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილმა საღამომ თითქოს კიდევ ერთხელ შეგვახსენა მისი უდიდესი მისია, მუსიკისა და ადამიანის ბმის სილამაზე, ის მღელვარება, სიხარული და ესთეტიკური ტკბობა, რომელიც მას მოაქვს. და კიდევ ერთი ჭეშმარიტება დაადასტურა ამ ნათელი სევდით აღსავსე საღამომ, ნამდვილი მუსიკა ხალხს ეკუთვნის. იგი ყოველისშემძლე და უკვდავია. ოთარ თაქთაქიშვილის სახელი და მისი შემოქმედება ყოველთვის იქნება ჩვენთვის სინათლის, ნიჭის, სიბრძნის, მშობელი მიწის სიყვარულის სიმბოლო. (საქინფორმი).

ფასი სისხლისა

როგორც ცნობილია, მიმდინარე წლის მაისში სრულდება 45 წელი დიდი სამამულო ომის დამთავრებიდან. ამასთან დაკავშირებით ჩვენი გაზეთის კორესპონდენტი შეხვდა დიდი სამამულო ომის ვეტერანთა სრულიად საქართველოს ასოციაციის პრეზიდენტს, პროფესორ გიორგი ფუშჯაძეს და საუბარი ჰქონდა მასთან.

— **საბჭოთა** კავშირის შეიარაღებულმა ძალებმა, — აღნიშნა პრეზიდენტმა, — გადამწყვეტი როლი შეასრულეს ფაშიზმის განადგურებაში, რაც თავის დროზე სათანადოდ შეაფასა მთელმა მსოფლიომ.

ამ საქმეში უდიდესი წვლილი მიუძღვის ჩვენი რესპუბლიკიდან წარგზავნილ იმ 600.000 მებრძოლს, რომლებიც გმირულად იბრძოდნენ ფრონტებზე.

სამწუხაროდ, ჩვენ შეიარაღებულ ძალებში უკანასკნელ პერიოდში შექმნილმა არასახარბიელო სიტუაციამ საზოგადოების ერთი ნაწილი უარყოფითად განაწყო, როგორც ომის ვეტერანთა, ისე სამხედრო მოსამსახურეთა მიმართ, რაც გაღრმავდა საბჭოთა არმიის ინტერვენციით ავღანეთში, ხოლო 1989 წლის აპრილში თბილისში დატრიალებულმა ტრაგედიამ უაღრესად გაამწვავა ურთიერთობა ქართველ საზოგადოებასა და არმიას შორის. საზოგადოება ითხოვს ეროვნული სამხედრო შენაერთების შექმნას, უმაღლეს სასწავლებელში სამხედრო კათედრების გაუქმებას, ბოიკოტს უცხადებს აღნიშნული საგნის სწავლებას.

ეს უკანასკნელი აქცია საზიანოა ვითარებისათვის, ვინაიდან დამოუკიდებელი საქართველო წარმოუდგენელია მძლავრი საჯარისო შენაერთების გარეშე. ხოლო ამ საჯარისო შენაერთების აღზრდისა და შექმნისათვის პირველ რიგში გამოყენებული უნდა იყოს სწორედ ქართულენოვანი ოფიცრებით დაკომპლექტებული ჩვენი სამხედრო კათედრები.

ომის ვეტერანთა სრულიად საქართველოს ასოციაცია ვერავითარ შემთხვევაში ვერ შეურიგდება იმას, რომ მათი საბრძოლო დამსახურება ფაშიზმზე გამარჯვებაში თანდათან იჩრდილებოდეს, რაც პირველ რიგში ზიანს მიაყენებს დამოუკიდებელი საქართველოს სამხედრო ძლიერებას.

კონკრეტულად ჩვენი წინადადებანი დიდ სამამულო ომში გამარჯვების 45 წლისთავის აღსანიშნავად წარვუდგინეთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს, რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს. კერძოდ, ვაყენებთ წინადადებებს დიდ სამამულო ომში დაღუპულთა ხსოვნისადმი მიძღვნილი მემორიალის შექმნისათვის სამთავრობო დადგენილების მიღების შესახებ.

მიზანშეწონილად მიგვაჩნია აგრეთვე მეინიკოს სამამულო ომის გმირთა სახელები მათი მშობლიური ქალაქებისა და სოფლების ქუჩებს, ომის ყველა ინვალიდი, მონაწილე და ომში დაღუპულთა ოჯახი უზრუნველყოფილ იქნას სცხოვრებელი ბინითა და ტელეფონით 1990-91 წლების განმავლობაში დაწესდეს ყველა წარმოდგენილ დაწესებულებისათვის ჯავშანი სამამულო ომის ინვალიდებისა და მონაწილეების სამუშაოზე მისაღებად და აღნიშნულ პირთა სამსახურიდან განთავისუფლება მოხდეს არა ასაკის, არამედ მათი შრომისუნარიანობისა და სურვილის მიხედვით, ეთხოვოს საქართველოს მწერალთა და ჟურნალისტთა კავშირების წევრებს თავიანთ ნაწარმოებებსა და პუბლიკაციებში ფართოდ ასახონ დიდი სამამულო ომის მასალები.

წამოყენებულია აგრეთვე სხვა კონკრეტული წინადადებები სამამულო ომის მონაწილეთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის, მათი მატერიალური კეთილდღეობის ზრდისათვის.

— საქართველომ, — თქვა დასასრულ გ. ფუშჯაძემ, — საკუთარი სისხლი გაიღო ომში გამარჯვებისათვის, ყველაზე საუკეთესო შვილები გაგზავნა სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლებში და ამის დავიწყება არასოდეს არ შეიძლება, ყოველნაირი პატივი უნდა მივაგოთ ომის მონაწილეებსა და გმირებს.

მიეძღვნა ოთარ თაქთაქიშვილის ხსოვნას

ერთი წელი გავიდა იმ დღიდან, რაც საქართველომ უკანასკნელ გზაზე გააცილა თავისი ერთგული შვილი, სსრ კავშირის სახალხო არტისტი, სსრ კავშირის ლენინური და სახელმწიფო პრემიების, რუსთაველის სახელობის პრემიის ლაურეატი, კომპოზიტორი ოთარ თაქთაქიშვილი. რაც უფრო მეტი დრო გადის, უფრო მეტად ვგრძნობთ, თუ რა აუნაზღაურებელი დანაკარგი განვიცადეთ. მაგრამ ჩვენთან დარჩა, ყღერს, ცოცხლობს მისი შესანიშნავი ნაწარმოებები, რომლებიც აღსავსეა უშრეტი ენერგიით, დახვეწილი გემოვნებით, ასე რომ აღელვებს საქართველოს, ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხის, საზღვარგარეთის მსმენელთა გულებს. დიდი მუსიკოსისა და შესანიშნავი მოქალაქის შემოქმედება, რომელმაც მთელი თავისი სიცოცხლით დაამტკიცა ქართული კულტურის, შშობელი ხალხის ერთგულება, მილიონობით მსმენელს აპყრობს ღრმა აზრით, ფილოსოფიური შინაარსით, მკაფიოდ გამოხატული მოქალაქეობრივი პოზიციით, თანამედროვეობის დიდი და საკირბოროტო პრობლემების დასმით.

თავისი შემოქმედებით იგი უმღერიდა წარუვალ ზოგადსაკაცობრიო იდეალებს — მშვიდობასა და შეგობრობას, სიყვარულსა და ძმობას. „ყველაფერი, რაც შევქმენი, ეკუთვნის ჩემს ხალხს, რომელიც ყოველთვის იყო და კვლავაც რჩება ჩემი შთაგონების წყაროდ...“ — თქვა ერთ-ერთ უკანასკნელ ინტერვიუში ბატონმა ოთარმა.

ბალეტის ოპერისა და ბალეტის აკადემიური თეატრის სოლისტების ლიანა კალმახელიძის, თამარ გურგენიძის, ანზორ შომახიას, მოსკოვის კამერული გუნდის შესრულებით, რომელსაც ვლადიმერ მინინი ხელმძღვანელობდა, აყოერდა კომპოზიტორის მიერ ვაჟაფშაველას, აკაკი წერეთლის, გალაკტიონ ტაბიძის, სიმონ ჩიქოვანის, მორის ფოცხიშვილის სიტყვებზე შექმნილი ნაწარმოებები.

...ზოგჯერ გვავიწყდება ხოლმე ის სილამაზე, უორმლისოდაც წარმოუდგენელია ხელოვნება. ოთარ თაქთაქიშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილმა საღამომ თითქოს კიდევ ერთხელ შეგვახსენა მისი უდიდესი მისია, მუსიკისა და ადამიანის ბმის სილამაზე, ის მღელვარება, სიხარული და ესთეტიკური ტკბობა, რომელიც მას მოაქვს. და კიდევ ერთი ჭეშმარიტება დაადასტურა ამ ნათელი სევდით აღსავსე საღამომ, ნამდვილი მუსიკა ხალხს ეკუთვნის. იგი ყოველისშემძლე და უკვდავია. ოთარ თაქთაქიშვილის სახელი და მისი შემოქმედება ყოველთვის იქნება ჩვენთვის სინათლის, ნიჭის, სიბრძნის, მშობელი მიწის სიყვარულის სიმბოლო. (საქინფორმი).

უსიჯოლიჯი

საქლესი იუფლება

22 თებერვალი

● აშშ

ჯ. ბუშმა მიიღო მ. როსტროპოვიჩი

ვაშინგტონი. „ყოჩაღ, სლავა!“ — **რუსულად ნათქვამი ამ სიტყვებით მიესალმა პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში ოთხშაბათს საღამოს ამერიკის შეერთებული შტატების ეროვნული სიმფონიური ორკესტრის მთავარ დირიჟორს მსტისლავ როსტროპოვიჩს. იგი ეს-ეს არის დაბრუნდა ვაშინგტონში მოსკოვსა და ლენინგრადში ორკესტრის პირველი გასტროლების დამთავრების შემდეგ.**

„მაესტრო, დიდ პატივად მიგვაჩნია თქვენი მიღება დღეს წარმატებული მოგზაურობის შემდეგ, — თქვა პრეზიდენტმა მიღებაზე. — ამერიკა დიდად ამაყობს თქვენით. დიდი ხნის მრლოდინის შემდეგ ეროვნული სიმფონიური ორკესტრის საბჭოთა კავშირში მოგზაურობა ჩვენი ცვლილებადი მსოფლიოს გამოხატულებაა. არც ერთი აქ დამსწრე ვერც კი წარმოიდგენდა იმ მოვლენებს, რომლებიც საბჭოთა კავშირში მოხდა, ან ცვლილებებს თქვენი და გალინას ცხოვრებაში ესოდენ დიდი ხნის ლოდინისა და იმედის შემდეგ“.

როსტროპოვიჩი სსრ კავშირში პირველად იმყოფებოდა მას შემდეგ, რაც 16 წლის წინათ იგი იძულებული გახდა სამშობლო მიეტოვებინა. ამას წინათ სსრ კავშირის უზენაესმა საბჭომ საბჭოთა მოქალაქეობა აღუდგინა გამოჩენილ დირიჟორსა და შემსრულებელს, აგრეთვე მის მეუღლეს გალინა ვიშნევსკაიას.

● გდრ

თავისუფალი, დემოკრატიული არჩევნებისათვის

ბერლინი. **რესპუბლიკის ცხოვრებისათვის დიდმნიშვნელოვანი საკითხები — ორი გერმანული სახელმწიფოს გაერთიანების პროცესი და სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს მომავალი არჩევნები — იყო გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახალხო პალატის სხდომის დღის წესრიგში.**

ამიერიდან არსებობს ყველა სამართლებრივი საფუძველი თავისუფალი საყოველთაო, თანასწორუფლებიანი და პირდაპირი არჩევნებისათვის. დეპუტატებმა მიიღეს კონსტიტუციის სათანადო შესწორებები, კანონი არჩევნების შესახებ და მათი მოწყობის წესის შესახებ დებულება, აგრეთვე კანონი პარტიებისა და გაერთიანებების შესახებ, რომელიც, კერძოდ, კრძალავს ისეთი პარტიების შექმნას და საქმიანობას, რომლებიც მიზნად ისახავენ ფაშისტურ, მილიტარისტულ და ანტიჰუმანურ მიზნებს, ქადაგებენ რწმენისადმი, რასებისადმი შეუწყნარებლობას, სხვა ხალხებისადმი სიძულვილს.

სახალხო პალატის პრეზიდენტის ჰ. მალოიდას წინადადებით მიიღეს მიმართვა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ყველა მოქალაქისადმი ყოველნაირად უზრუნველყონ სიმშვიდე და არაძალადური განვითარება. ეს იქნებოდა არსებითი წვლილი ნამდვილად თავისუფალი და დემოკრატიული არჩევნების მომზადებისა და გამართვის საქმეში.

● გფრ

მხოლოდ სხვა სახელმწიფოებთან კონტაქტით

ჰ.-დ. გენშერმა ინტერვიუ მისცა რადიოსადგურ „დოიჩლანდფუნკტს“

ბონი. **გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობა მუდამ ბაზგასმით აღნიშნავდა, რომ გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკასთან მოლაპარაკება არავითარ შემთხვევაში არ გაიმართება ოთხი გამარჯვებული სახელმწიფოს ზურგს უკან, განაცხადა რადიოსადგურ „დოიჩლანდფუნკიხათვის“ მიცემულ ინტერვიუში გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ჰ.-დ. გენშერმა. ჩვენ არაერთგზის განგვიცხადებია, რომ მხარს დავუჭერთ მუდმივ კონტაქტებს ამ სახელმწიფოებთან. მე ერთხელ კიდევ ვადასტურებ, რომ ამ სახელმწიფოთა უფლებებს ჩვენ საეჭვოდ არ მივიჩნევთ.**

მომდინარე წელს გაიმართება ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის საბჭოს მონაწილე სახელმწიფოთა უმაღლესი დონის შეხვედრა, რომელიც შეიძლება ამოსავალი პუნქტი გახდეს გაერთიანებული ევროპის შექმნისათვის, აღნიშნა მინისტრმა. გენშერმა უპასუხა კითხვას, შეძლებს თუ არა გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა მიბაძოს საფრანგეთის, მაგალითს და გამოვიდეს ნატოს სამხედრო ორგანიზაციიდან, და თქვა: ჩემი აზრით, ფედერალური რესპუბლიკის სტატუსი რამდენადმე სხვაგვარია, ამიტომ არც დამდგარა საკითხი ამგვარ ცვლილებათა შესახებ. განიარაღების პროცესი არ უნდა ჩამორჩეს პოლიტიკურ განვითარებას. სხვაგვარად უნდა განისაზღვროს სამხედრო-პოლიტიკური კავშირების ამოცანებიც. გორბაჩოვმა ხაზგასმით აღნიშნა მათი, როგორც მასტაბილიზებელი ფაქტორების, უდიდესი როლი. ეს შეესაბამება გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობის თვალსაზრისს.

ტელეტაიპის ლენტიდან

◎ გუდაბეშტი. **უნგრეთში ვიზიტად იმყოფება ამერიკის შეერთებული შტატების დელეგაცია სახელმწიფო მდივნის ჯეიმს ბეიკერის მეთაურობით. ვიზიტის მიზანია ქვეყანაში შექმნილი სიტუაციის გაცნობა, დახმარების გასაწევად მთელი რიგი საკითხების, აგრეთვე ორი ქვეყნის ურთიერთობის განვითარების პერსპექტივების გარკვევა.**

◎ ოტავა. **დიდი შესაძლებლობანი და საკმაო რისკი — ასე შეიძლება შეჯამდეს კანადის ბიზნესის მხრივ საბჭოთა ბიზნისა და საბჭოთა პარტნორებთან თანამშრომლობის შეფასება. ერთიც და მეორეც აღინიშნა ბევრ გამოსვლაში კონფერენციაზე, რომელიც ტორონტოში გაიმართა. კონფერენციაში, რომელიც მოაწყეს იორკის უნივერსიტეტმა და კანადა-საბჭოთა კავშირის საქმიანმა საბჭომ, მონაწილეობდნენ კანადის ბიზნესმენსა და სამთავრობო დაწესებულებათა წარმომადგენ

ზრდიდა საშუოზლოს ერთგულ ჯარისკაცებს

(დასასრული)

ბუნებრივია, სწავლა-აღზრდაში გამორჩეული იყო უხეშობა, გაუბრალოება, შინაურობა, მკაცრი იყო და სამართლიანი ხელქვეითებისაგან მოთხოვნა. ისიც გასაგებია, რომ ზოგჯერ ამა თუ იმ შეცდომისა თუ ცდუნების გამო, თუნდაც მწარე ყოფილყო უფროსის სიტყვა, მშობლიურ ენაზე ნათქვამს ისე მტკივნეულად არ ღებულობდა თანამემამულე მეომრის გული და გონება. ჯარისკაცი საქმით ცდილობდა ნაკლის გამოსწორებას, საწესდებო მოთხოვნათა დაცვას.

ნიშანდობლივი იყო ისიც, რომ მეთაურები და პოლიტმუშაკები, ბუნებრივად, ორგანულად ჩაურთავდნენ ხოლმე თავიანთ საუბრებში, რომ ამემად ქართველი მეომრები მონაწილეობენ სამართლიან, სამამულო, განმათავისუფლებელ ომში, როგორც მათი მამა-პაპანი, სახელოვანი დავითის, თამარის, გიორგი სააკაძის, ერეკლე მეორის მეომრები წარსულში ეწეოდნენ ხმლოდ სამართლიან, განმათავისუფლებელ ომებს უცხო დამპყრობთა წინააღმდეგ, სამშობლოს თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის დასაცავად.

სამამულო პროგრესული სამხედრო ტრადიციის, დიდგორის, ბასიანის გმირების დრმოსადმი ერთგულებაზე მიმზიდველი თხრობა უთუოდ კეთილ გავლენას ახდენდა თანამოკალეთა მაღალი ეროვნული სულისკვეთების ფორმირებაზე.

392-ე ქართულ მსროლელ დივიზიას სხვადასხვა დროს მეთაურობდნენ: პოლკოვნიკი (შემდგომ გენერალ-მაიორი) ისიდორე სილაგაძე, პოლკოვნიკი (შემდგომ გენერალ-მაიორი) გიორგი ყუფარაძე, პოლკოვნიკი სოლომონ ბოლქვაძე, პოლკოვნიკი (შემდგომ გენერალ-მაიორი) ივანე ბაბალაშვილი, დივიზიის კომისარი, უფროსი ბატალიონის კომისარი, სამხედრო-პოლიტიკური აკადემიის კურსდამთავრებული კონსტანტინე სოხაძე; შეიადგინის შტაბის უფროსებად იყვნენ: პოდპოლკოვნიკი სტეფანე ბერუაშვილი, მაიორი ისმაილ გიორგვანი, პოლკოვნიკი პეტრე შილოვი; პოლიტგანყოფილების უფროსებად — ბატალიონის კომისარი გრიგოლ გუმბარიძე, მაიორი მაქსიმე ბალავაძე, შტაბის კომისარი, მაიორი მოსე მექვაბიშვილი, შტაბის ოპერატიული განყოფილების უფროსი, მაიორი (შემდგომ გენერალ-მაიორი) ივანე შაიშმელაშვილი, ზურგის სამსახურის უფროსი, პოდპოლკოვნიკი ვლასი შარაშიძე, დივიზიის არტილერიის სარდალი, პოლკოვნიკი ვახტანგ რცხილაძე, შტაბის უფროსი, მაიორი კონსტანტინე ასათიანი და სხვანი.

ქართული შენაერთის ერთ-ერთი მთავარი ნიშან-თვისება იყო მისი პირადი შემადგენლობის იდეურ-პოლიტიკური ერთიანობა, საბრძოლო დარაზმულობა, ერთსულოვნება, მხედრული, პოლიტიკური და კულტურული აღზრდის ერთიანი, მეცნიერული სისტემის ეროვნული მიმართულება, მთელი ამ მრავალმხრივი მუშაობის წარმართვა მშობლიურ ქართულ ენაზე, რაც უფრო გასაგებსა და მახლობელს ხდიდა მომდინარე ამოცანებს.

ქართველ მეომართა სწავლა-აღზრდაში მეთაურები და პოლიტმუშაკები უნარიანად იყენებდნენ საჯარისო წესდებების ქართულ თარგმანს, სამხედრო ფიცის ტექსტს მშობლიურ ენაზე, ლადო ცაგარლის „ქართულ ტექნიკურ-სამხედრო ლექსიკონს“ (პროფ. გიორგი ახვლედიანის რედაქციით), საქართველოს განათლების სახალხო კომისარიატის მიერ დასტამბულ „რუსულ-ქართულ სამხედრო ლექსიკონს“ ბესარიონ კიზირიას რედაქციით, ქართულ სადივიზიო და საფრონტო გაზეთებში გამოქვეყნებულ შესაბამის მასალებს.

შენაერთის პოლკებისა და ქვეგანაყოფების პოლიტმუშაკების, პარტიული და კომკავშირული ორგანიზაციების ხელში არაერთი აქტიური და ქმედითი საშუალება იყო, რომელთა უნარიანი გამოყენება ამაღლებდა მეომართა შეგნებას, მათს მხედრულ გაწაფულობას, ბრძოლისუნარიანობას, განსაკუთრებით შთამბეჭდავი იყო შეხვედრები რესპუბლიკის მშრომელთა დელეგაციებთან, ქართველ მწერლებთან და ხელოვნების მოღვაწეებთან.

ქართულ შენაერთში მშობლიურ ენაზე მრავალფეროვანი, შთამაგონებელი და დამრაზმველი იდეურ-აღმზრდელობითი მუშაობა ორგანულად ერწყმოდა მეომრული ოსტატობის, მხედრული მზადყოფნის სრულყოფისა და დასახული საბრძოლო ამოცანის უთუო შესრულების საქმეს. ამიტომ იგი ხელს უწყობდა ეროვნული დივიზიის, მისი ნაწილებისა და ქვეგანაყოფების მხედრულ ჩამოყალიბებას, მათი ბრძოლისუნარიანობის, თანამოქმედების ამაღლებას, მეომრული კოლექტივის, საჯარისო ამხანაგობისა და მეომრული მეგობრობის გრძნობის სრულყოფას.

ასეთი მიზანმიმართული უწყვეტი პარტიელი-პოლიტიკური მუშაობა მნიშვნელოვანწილად განაპირობებდა ჯარში მაღალი მორალურ-საბრძოლო თვისებების გამომუშავებას, გამარჯვების ჯარისკაცური მეცნიერების საფუძვლების დაუფლებას, მომავალ ბრძოლებში გამოცდილი და ძლიერი აგრესორის წინააღმდეგ წარმატებულ მოქმედებას.

დიდი სამამულო ომის წლებში არაერთხელ დამსახურებულად აღნიშნული 392-ე ქართული მსროლელი დივიზიის, მისი პირადი შემადგენლობის მამაცობა და გმირობა, მათი მეომრული ოსტატობა და მებრძოლი პატრიოტიზმი.

„დღეს საქართველო ამაყად გამოიყურება, — სწერდა თავის მისალმებაში 1942 წლის 14 დეკემბერს ღირსეული მამულიშვილი შალვა დადიანი 392-ე ქართული დივიზიის მეომრებს, — მას ბევრი რამ ჰქონდა საამაყო წარსულშიც, თავისი ისტორიის დიდ მანძილზე. მას წარმოუშვია უდიდესი და რჩეული ადამიანები, რომელთა ლამაზი სახელები შარავადდად დასკიმციმებს ქართველი ხალხის მატიანეს.

დღეს ოთხი ქართველი საბჭოთა კავშირის გმირი კიდევ შეგვეძინა. სხვა მომმე რესპუბლიკებსა და საქართველოს გმირებს სახელოვნად გვერდში ამოუდგნენ ამხანაგები ნ. გოგიჩაიშვილი, ვ. კანკავა, ვ. ლურსმანაშვილი და ა. პირმისაშვილი.

ჰოი, საყვარელო სამშობლოვ! რა გასახარია, რა საამაყოა, რომ შენი შვილები კვლავ იჩენენ შენი ხალხის საუკეთესო თვისებებს — მამაცობას, გამჭრიახობას, თავდადებას და ერთგულებას“.

ეს და სხვა დოკუმენტები თვალსაჩინოდ წარმოაჩენენ დიდი სამამულო ომის დროს ფორმირებული ქართული შენაერთების ეროვნულ ნიშან-თვისებებს, მათი პირადი შემადგენლობის ბრძოლისუნარიანობას, მხედრულ ოსტატობას, მებრძოლურ სულისკვეთებას და მამულიშვილობას დედასამშობლოს თავისუფლების, დამოუკიდებლობისა და ღირსებისათვის ბრძოლებში!

პეტრე შამათავა,
გადამდგარი პოლკოვნიკი, საქართველოს სსრ დამსახურებული ჟურნალისტი.

„ბამეულავნებული არმია,

ახლ მოვეჩვიეთ, გვეამაყებოდა ხაბჭოთა არმია. კალენდარში წითელი ფურცლით და ხალუტებით ალვნიშნავდით მისი გმირული ისტორიის ყოველ ახალ წელიწადს. იუბილისათვის სპეციალურ მედლებს ვუშვებდით. პატარა ბავშვებმაც კი მტკიცედ იცოდნენ, რომ ჩვენი არმია ხალიდოდ დგას სოციალიზმის მონაპოვართა სადარაჯოზე და არანაირ მტერს არ მისცემს უფლებას წაგვართვას ეს მონაპოვარი.

„გლასტნოსტის“ ეპოქის დაწყებით ხამხედრო საიდუმლოებათა გაუმტარმა ფარდამ თანდათან აწევა დაიწყო და ის, რაც ჩვენ დავინახეთ, მთლიანად ცვლის წარმოდგენას „ურყევსა და ლეგენდარულზე“. მატიას რუხტის პატარა ხპორტულმა თვითმფრინავმა იოლად შეარყია გულდაჯერებულობა. ჩვენ კი ნახევრად ვშიმშილობდით დ? საკუთარ თავს თვითონვე ვუხსნიდით, რომ ხამაგიერად, მტკიცე თავდაცვა გვაქვს...

ხასოწარკვეთით შევიტყვეთ, რომ წითელი არმიის ლეგენდარულ ისტორიაში არამარტო სევასტოპოლის დაცვის და ბერლინის აღების ხასახელო ფურცლებია, არამედ, ნოვოჩერკასის, პრაღისა და თბილისის ხამარცხვინო დაღიც არის დასმული. რომ ოფიცრებს შორის პროტორიაში ანონიმებზმ, არაკომპეტენტურობასა და ლოთობას ფართოდ გაუდგამს ფესვები, ჯარისკაცებში კი ხამარცხვინო „დედუშკინობა“ მოძალებულა. შეეტყვეთ, რომ ავღანეთში მეომრების სწორუპოვარმა გმირობამაც კი მთლიანობაში დიდება ვერ შესძინა ხაბჭოთა არმიას. რომ ხაბჭოთა არმიელების ოჯახები ხამოკალაქოებზე ბევრად უარესად და ძნიმედ ცხოვრობენ, არმიიდან ვადამდე წასვლა კი მხოლოდ განზრახ ჩადენილი სერიოზული დანაშაულის გამო შეიძლება. ერთი სიტყვით, ყველფერი ის, რაც გაგიგეთ ხაკუთარი შეიარაღებული ძალების შესახებ, სრულიად ხაკმარისია, რომ დავსვათ კითხვა: ასეთი არმია გვჭირდება ახლა, როცა კლიმატი მთელს მსოფლიოში ხაგრძნობლად ვათბა?

ავღანელებად მონათლულ იქ მებრძოლ ჯარისკაცებს სხვანაირად კიდევ მეომარ-ინტერნაციონალისტებს ეძახდნენ. ისტორიას ახსოვს ინტერნაციონალიზმის გამოვლინებები, ვთქვათ, როცა ბაირონი ტოვებს სამშობლოს და ომის ქარცეცხლში გადაეშვება, რომ იქ ჰპოვოს შვება თავისი კაცთმოყვარული სულისკვეთების გამოსავლენად. ანდა ილია ჭავჭავაძე რომ იყო შეგულიანებული გარიბალდითან სამართლიანად წასასვლელად. ჩვენი ბიჭების „ინტერნაციონალიზმი“ კი მთლიანად თავსმოხვეული იყო. მოლდავეთში მიდგეთარი ბიჭებოო — დაამშშიბებდნენ უკვე ეშელონში ჩამსხდარ ყმაწვილებს და სამარყანდში კი ამოაყოფინებდნენ თავს. ოჯახებისთვის გარდაცვალების დეპეშაზე ნაკლები ელდა როდი იყო შუაზიდან ან ავღანეთიდან მოსული ჯარისკაცის წერილი. ცხოვრების გზაზე გამოსული ფართოდ თვალებგახელილი ბიჭებისთვის კი სიკვდილის პირისპირ აღმოჩენაზე უფრო სასოწარკვეთილი ალბათ ის იყო, რომ უნდა დაესწროთ და ესროლათ მხოლოდ იმიტომ, თვითონ ვადარჩენილიყვნენ, უნდა მოეკლათ, რათა დაღუპული მეგობრის მაგიერ ეძიათ შური, უნდა ეომთ და გაემარჯვთ, რომ კიდევ ახალ-ახალი მსხვერპლი არ ყოფილიყო საპირო, თორემ მითი რომ იქ, შორეულ ავღანეთში, ისინი მშობლიური ქვეყნის სამხრეთ საზღვრებს იცავდნენ, თავიდანვე დაუჯერებლად ეღერდა.

ეს სიტყვები ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე ამ ორი წლის წინათ დაიბეჭდა:

ნ. ბერიანიძე: კითხვა, რამდენი კაცი მოგიკლავსო, ჩვენთვის ყველაზე მტკივნეულია.

ე. თოფურია: მანამ გვერდით ძმაკაცს არ მოგიკლავდნენ და სულიან-ხორციანად არ შეგძრავდნენ, გიჯირდა იარაღის მომარჯვება.

თ. მამარდაშვილი: იცით რა არის, პირველად კაცს რომ დაუმიზნებ?...

ა. გორგაძე: ის წლები ცხოვრების დიდ სკოლად გვექცა.

დღეს აბობოქრებულია საზოგადოებრივი აზრი: ვინ არიან ავღანელები — ჩვენი დროის გმირები, თუ დამნაშავენი, რომელთაც პასუხი უნდა აგონო. უფრო სწორია, ალბათ, ვიფიქროთ, რომ „ავღანელები“ ჩვენი გაუმართლებელი პოლიტიკისა და უნიჭო სტრატეგიის გამო უკვე დასჯილები არიან. თითოეულმა მათგანმა დიდი სულიერი მხნეობა და ნამდვილი გმირობა გამოავლინა ამ დანაღმული დღეების განმავლობაში, ჩვენგან ისინი მხოლოდ თანაგრძნობა-მიუხედავად იმისა, ბევრი მაღალჩინოსანი ხამხედრო პირი კვლავაც დაჟინებით ირწმუნება, უფრო ხელსაყრელია გვყვადეს ძვირადღირებული არაფექტური არმია, რომელიც ხაყოველთაო ხამხედრო ბეგარის პრინციპით იქნება შედგენილი, ვიდრე ძვირადღირებული, მაგრამ არცთუ დიდი და მაღალკვალიფიციური, ხაზოგადოება სულ უფრო და უფრო რწმუნდება, ვინ არის ამ კამათში სწორი.

და ჩვენს გადახახადის გამლებელს, ხალხს ხურს, იმედი აქვს, ბოლოს და ბოლოს, ის მოითხოვს, რომ მისი ფულით ხაიმედოდ იცავდნენ. იცავდნენ ხაქმით, იცავდეს კარგად ნაბეჭავლი ჯარისკაცი და არა ლაფნის ჯარისკაცი კალენდრის წითელი ფურცლიდან.

ე. მორეფაროტო,
თადარიგის ოფიცერი“.

(„არგუმენტი ი ფაქტი“ 17-23 თებერვალი, 1990 წელი)

ქართულ პრესაში რომ ასეთი კრიტიკული შეფასებები გამოთქმულიყო, 9 აპრილით გაკაპასებულ გულღრძო ოპონენტებს დავემსგავსებოდით. იმ დლემ მართლაც ბევრი გულისტკივილის ამოთქმის სურვილი გააჩინა, მაგრამ ხომ ხედავთ, თვითონ საკავშირო პრესა სვამს საკითხს გადაჭრით, როგორი არმიაა საჭირო, როგორი უნდა იყოს ჯარისკაცი. ეს კითხვები ჩვენთვის კიდევ ერთ დამატებით ნიუანსს შეიცავს, განა მართლაც არ უნდა ვიფიქროთ ეროვნული სულისკვეთებაც შევძინოთ არმიას?

„ნუ დაიფიცებ სხვის დედას და ნურც სხვის ომში იომებს!“ — გვასწავლის ქართული სიბრძნე. უთუოდ ანგარიშგასაწევია ეს შეგრნება. თუ ღრმად ჩავუკვირდებით, სწორედ ამიტომ ასე მტკივნეულად, ასე თვალნათლივ გამოაჩენა ავღანეთმა საბჭოთა არმიის არაპარადული სახე. დღეს ტრადიციულ სადღესასწაულო დღეს გვინდა არატრადიციისამებრ სწორედ ავღანეთში მებრძოლი ქართველი ბიჭების თვალით დანახულ პრობლემებზე დავფიქრდეთ.

ნუ დაიფიცებ სხვის დედას!..

ავღანელებად მონათლულ იქ მებრძოლ ჯარისკაცებს სხვანაირად კიდევ მეომარ-ინტერნაციონალისტებს ეძახდნენ. ისტორიას ახსოვს ინტერნაციონალიზმის გამოვლინებები, ვთქვათ, როცა ბაირონი ტოვებს სამშობლოს და ომის ქარცეცხლში გადაეშვება, რომ იქ ჰპოვოს შვება თავისი კაცთმოყვარული სულისკვეთების გამოსავლენად. ანდა ილია ჭავჭავაძე რომ იყო შეგულიანებული გარიბალდითან სამართლიანად წასასვლელად. ჩვენი ბიჭების „ინტერნაციონალიზმი“ კი მთლიანად თავსმოხვეული იყო. მოლდავეთში მიდგეთარი ბიჭებოო — დაამშშიბებდნენ უკვე ეშელონში ჩამსხდარ ყმაწვილებს და სამარყანდში კი ამოაყოფინებდნენ თავს. ოჯახებისთვის გარდაცვალების დეპეშაზე ნაკლები ელდა როდი იყო შუაზიდან ან ავღანეთიდან მოსული ჯარისკაცის წერილი. ცხოვრების გზაზე გამოსული ფართოდ თვალებგახელილი ბიჭებისთვის კი სიკვდილის პირისპირ აღმოჩენაზე უფრო სასოწარკვეთილი ალბათ ის იყო, რომ უნდა დაესწროთ და ესროლათ მხოლოდ იმიტომ, თვითონ ვადარჩენილიყვნენ, უნდა მოეკლათ, რათა დაღუპული მეგობრის მაგიერ ეძიათ შური, უნდა ეომთ და გაემარჯვთ, რომ კიდევ ახალ-ახალი მსხვერპლი არ ყოფილიყო საპირო, თორემ მითი რომ იქ, შორეულ ავღანეთში, ისინი მშობლიური ქვეყნის სამხრეთ საზღვრებს იცავდნენ, თავიდანვე დაუჯერებლად ეღერდა.

ეს სიტყვები ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე ამ ორი წლის წინათ დაიბეჭდა:

ნ. ბერიანიძე: კითხვა, რამდენი კაცი მოგიკლავსო, ჩვენთვის ყველაზე მტკივნეულია.

ე. თოფურია: მანამ გვერდით ძმაკაცს არ მოგიკლავდნენ და სულიან-ხორციანად არ შეგძრავდნენ, გიჯირდა იარაღის მომარჯვება.

თ. მამარდაშვილი: იცით რა არის, პირველად კაცს რომ დაუმიზნებ?...

ა. გორგაძე: ის წლები ცხოვრების დიდ სკოლად გვექცა.

დღეს აბობოქრებულია საზოგადოებრივი აზრი: ვინ არიან ავღანელები — ჩვენი დროის გმირები, თუ დამნაშავენი, რომელთაც პასუხი უნდა აგონო. უფრო სწორია, ალბათ, ვიფიქროთ, რომ „ავღანელები“ ჩვენი გაუმართლებელი პოლიტიკისა და უნიჭო სტრატეგიის გამო უკვე დასჯილები არიან. თითოეულმა მათგანმა დიდი სულიერი მხნეობა და ნამდვილი გმირობა გამოავლინა ამ დანაღმული დღეების განმავლობაში, ჩვენგან ისინი მხოლოდ თანაგრძნობა-ს და თანადგომას იმსახურებენ. მით უფრო, რომ არც ერთ ქართველ ჯარისკაცს ავღანეთის მიწაზე მგზორა არ მიუღია.

ეს სიტყვებიც, რასაც ახლა ჩაიკითხავთ, ასევე ამ ორი წლის წინათ, 1988 წლის 22 მარტს არის დაბეჭდილი ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე. ამ მოვლენს იმიტომ ვიხსენებ ასე თავგამოდებით, რომ ასეთი გულისტკივნის გამეღვიძებას მაშინ უფრო დიდი ფასი ჰქონდა.

ა. გორგაძე: სიკეთისა და პატიოსნების გარეშე ძამულის სიყვარულზე ლაპარაკი ლიტონი სტაყვანია. მე ძალიან მინდა დადგეს ისეთი დრო, როდესაც ჩემს სამშობლოში საკუთარ სატკივარს თვითონვე მოვუვლით ჯახსადან, მართლად და სხვას არ გავუწვდით ყოველ წვრილმანზე საშველად ხელს.

ბიჭები გრძნობენ, რომ ეს დრო კარს მოგვდგომია და ამიტომ აფუსფუსდნენ, თავმოყრა და დარაზმა გადაწყვიტეს. „ავღანელთა“ ასოციაცია“ უნდა დაარეფუძნონ, თავიანთი მეგობრობის და ერთსულოვნების სადარი საქმეები უნდა აკეთონ. აკეთონ, რა თქმა უნდა, უხმაუროდ და უპრეტენზიოდ.

ბევრი ალბათ ერიდებოდა კომენდანტის საათის დროს თბილისის ქუჩებში გამოსვლას, ჩვენ კი იმ დღეებში მეტწილად გვიგვიანდებოდა გაზეთის გამოშვება და კარგად გვახსოვს, ყოველი შემთხვევისთვის მომარჯვებული დაძაბული ღიმილი გულდადინჯებამ როგორ შეიცვალა, როცა საკონტროლო პუნქტებზე ჯარისკაცების გვერდით ჩვენი „ავღანელები“ გვიგებებოდნენ.

ეს საქებარი სიტყვები უკანასკნელ ხანს ქართულ პრესაშიც აქა-იქ გამოჩენილი გამკენწლავი და გულსაკლავი სიტყვების გამო ვთქვი, თორემ ჩვენს დღევანდელ წერილს სრულიად სხვა მიზანი აქვს, ის სულისშემძვრელი შემთხვევები მინდა გაგიზიაროთ, ბიჭებმა რომ გამიმხილეს.

80-იანი წლების დასაწყისში ავღანეთიდან ჩამოსულ ჯარისკაცთან შეხვედრას ჟურნალისტისათვის აზრი არ ჰქონდა. მათგან ვერაფერს შეიტყობდი, მრავალმიშვნელოვანი დუმილით გპასუხობდნენ ყველაფერზე და კიდევ, უდროოდ დაკაცებული ხასიათის მომნუსხველობას გრძნობდი, რაც საყვედურსაც ვერ გამქმედნებდა. ახლა კი ბიჭებმა მძიმე-მძიმედ, მაგრამ მაინც მითხრეს ზოგი რამ.

გია ჯაფარიძე: შეტაკებების შემდეგ, როცა ერთბაშად მრავალი დაჭრილი მოჰყავდათ სანიტარულ ნაწყლში, დიდი განუკითხაობა იყო. ელვისებურად ადარისხებდნენ უიმედოებსა და მისახედებს. ჯონნი კაიდარაშვილი და ოთარ ცერიკაშვილი უკვე მორგში ჰყავდათ მოთავსებული, იქიდან გამოვათრიე, გადარჩენენ ბიჭები.

ჯეო ჭელაური: ორმა ზემდეგმა ვაზნებით სავსე ორი ყუთის ფასად, ესე იგი, 2500 ვაზნად, იყიდა პუშტუნთა ტომის ქალი და კარავში ჰყვდათ. ფაქტიურად მათ დუშმანებს ჩაუგდეს ხელში იარაღი. კონსერვებით, სურსათით პირსახოცებით ვაჭრობა მოსახლეობასთან ძალიან სარფიანი იყო. აბა, რა უნდა გვქონა, მფრინავები 1 ბოთლ არაყში 50 ჩეკს ითხოვდნენ, 1 ბოთლ კონიაკში კი — 90-100 ჩეკს. ჩვენ კი ჯარისკაცებს ყოველთვიურად მხოლოდ 9 ჩეკს გვიხდიდნენ.

აკაკი გორგაძე: რამდენჯერ ოფიცრების ახირებულ და გაუმართლებელ ბრძანებას უმსხვერპლია ჯარისკაცები. ერთხელ ერთი ჯარისკაცი შუაუხელი ბიჭი ჩამოგვრჩა და დუშმანებთან გადავიდა. მეთაურს უნდოდა მისი სამაგალითოდ დასჯა, გადაწყვიტა ათეული გაეგზავნა გაქცეულის შესაპყრობად. გასცა ბრძანება, ეს სრულიად უგუნური ბრძანება იყო. ნაწილისაგან ათეულის მოწყვეტა და უკან დაბრუნება თვითმკვლელობას უდრიდა. ვის სურდებოდა ასეთი მსხვერპლი? მხოლოდ მას თავის გასამართლებლად.

ბივი ბაღდავაძე: თუ დაიჭრებოდი, ეს ერთი უბედურება იყო, მაგრამ მეორე უბედურება იყო ის, რამდენად დამაჯერებლად გამოიყურებოდა შენი ჭრილობა. ეტყობა, არმიაში გახშირდა თაგვგამეტების და სიმულაციის შემთხვევები და უდიდესი სიმკაცრით ისჯებოდა, როგორი ჭრილობა გქონდა მიღებული.

ბიჭებმა მითხრეს, ჩვენი მეგობრისგან სერგო კოროლიოვისგან სპირდებათ, დიდი და ნამდვილი, კაცური საქმის კეთება შეუძლიათ და, თუ ეროვნული არმიის შექმნა მოხერხდება, ყველანი მზად არიან ხელი გამოიღონ.

— გვეყო აღმასკომების და კომისარიატების ცალ-ცალკე ეირიშები, ჩვენ უნდა გავერთიანდეთ. გავერთიანდეთ არამარტო ავღანეთში მებრძოლი 5000 კაცი, არამედ ყველა ისინი, ვინც სხვადასხვა კონტაქტებით იყვნენ დაკავშირებული ავღანეთთან, შემოგვეერთდებიან ალბათ სხვადასხვა თანამგრძნობნიც და ჩვენივე ძალებით, ჩვენს მიერვე მოპოვებული სახსრებით უნდა მივხედოთ ჩვენი დაღუპული მეგობრების საფლავებს, მათ ოჯახებს, მივხედოთ ინვალიდებს. ჩვენი ხელებით აშენებული საირიგაციო კომპლექსის გამო დღესაც მაღლიერების გრძნობას გამოთქვამს ჯალალაბადის მოსახლეობა, დღესაც ფუნქციონირებს ავღანეთის მიწაზე ჩვენი შექმნილი ახალგაზრდული ცენტრი, 1 მილიონი მანეთის საქონელი გადასცა საქართველოს ახალგაზრდობამ მაშინ ავღანელ ხალხს და, დავიჯერო, დღეს არ გამოჩნდებიან ორგანიზაციები, რომლებიც ჩვენი საქველმოქმედო ორგანიზაციის დაფუძნებაში მიიღებენ მონაწილეობას? განა არ ვიცი ბიჭები, რამდენჯერ სიკვდილს ჩახედეთ თვალებში, რამდენჯერ ბიუროკრატიზმს ჩახედეთ თვალებში, ამ ერთხელაც ერთიანი ძალით უნდა მოგვიღონმოთ, საფუძვლის ჩაყრის სიძნელეებთან შებმა და, რომ მოვაღონიერებთ ჩვენს ასოციაციას, მერე წინ რაღა დაგვიდგება, მე მჯერა თქვენი, ბევრ სასაკეთო, მამულიშვილურ საქმეს შეეძლებთ — ლაპარაკობს ნოდარ გიორგაძე, თვითონაც ავღანეთგამოვლილი, ახალგაზრდა თმამევერცხლილი კაცი და თითქოს გაუგებარია რაში ჭირდება მას, კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პასუხისმგებელ მუშაკს, იმ ძნელი და ორაზროვნული საქმის წამოწყება. რატომ იფორიაქებს ცხოვრებას, მაგრამ, ეტყობა, ავღანელ ბიჭებს არ ეთმობათ ერთმანეთი. არ ეთმობათ ის მწარე წარსულიც, მათი მეგობრობა რომ შეადუღაბა. და, რაც მთავარია, გრძნობენ ბიჭები, ისევ მოვიდა დრო, როცა ქართველმა კაცმა თავისი მეომრული მხედრული ნიჭი კვლავ უნდა ააორორძინოს და გაგა შეიძლება არავის დასჭირდეს მათი გამოცდილება?!

მანანა კარტოზია.

• • •

სურათებზე: ზემოთ — თედო ნიკოლაოშვილმა პირველ ფოტოზე „ავღანელი“ ბიჭების ასოციაციის დაფუძნების ინიციატორთა ერთი ჯგუფი ალბეჭდა. (მარცხნიდან) გია ბერუაშვილი, აკაკი გორგაძე, ემზარ ბერიძე, ვაჟა წიკლაური, ნოდარ ქარელიძე, ვახტანგ ლინგაშვილი და ბესიკ ციხისელი.

ქვემოთ — მოთავსებული ფოტო კი გოგი ცაგარელმა შუა აზიის ერთ-ერთ სამხედრო ჰოსპიტალში გადაიღო, სადაც ავღანეთიდან ჩამოყვანილ დაჭრილებს მკურნალობდნენ. ჩვენთვის ეს ფოტო სიმბოლურია, ტრაგიზმისა და ოპტიმიზმის დიდ მუხტს შეიცავს. ჩვენთვის ეს ფოტო იმიტომაც არის სიმბოლური, რომ ჯარისკაცის სახეში ხავარძელს მიჯაჭვულ ჩვენს დიმიტრი ქვარცხავასაც ვხედავთ.

ფურცელი „კომუნისტს“

სრული სპორტული სუვერენიტეტისათვის

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის (სეოკის) შექმნის დღიდანვე მისი აღმასკომი, ასრულებს რა სეოკის დამფუძნებელი კონფერენციის დაკლარაციისა და სეოკის წესდების მოთხოვნებს, ოლიმპიური ქარტიის გათვალისწინებით, იღვწის როგორც სეოკის, ისე სპორტული ფედერაციების სრული დამოუკიდებლობისათვის. განვლილი ოთხი თვის განმავლობაში ამ მიმართულებით გადაიდგა რამდენიმე სერიოზული ნაბიჯი, რაც ეუწყა კიდეც სპორტულ, და არამარტო სპორტულ, საზოგადოებრიობას. ოლიმპიური მოძრაობა საერთოდ, და საქართველოს ოლიმპიური მოძრაობა კერძოდ, მოწოდებულია, სრულად წარმოაჩინოს ეერის ფიზიკური და სულიერი პოტენციალი ყოველგვარი დისკრიმინაციისა და კონიუნქტურის გარეშე.

ამა წლის 7 თებერვალს სეოკის სპორტული ფედერაციების კომისიის თაოსნობით გამართულ ფედერაციათა ხელმძღვანელებს თათბირზე აშკარად გამოიკვეთა მონაწილეთა ერთსულოვანი აზრი, რომ ყველა სპორტულმა ფედერაციამ იზრუნოს სრული დამოუკიდებლობისათვის და მხოლოდ ამის შემდეგ — სხვა ქვეყნების, მათ შორის — მოკავშირე რესპუბლიკების, ან საერთაშორისო შესაბამის სპორტულ ორგანიზაციებთან ურთიერთობის ფორმების მოძებნაზე. საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი, როგორც დამოუკიდებელი ორგანიზაცია, რომელიც აღიარებს მხოლოდ საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის უზენაესობას და ცნობს მხოლოდ დამოუკიდებელ სპორტულ ფედერაციებს, პატივს სცემს რა სხვა ორგანიზაციათა სრულ სუვერენიტეტს, იფარგლება მხოლოდ ზოგადი რეკომენდაციებით, სტრატეგიული გეგმის დასახვით და თვლის, რომ მათი განხორციელების ტაქტიკური საშუალებების გამონახვა მთლიანად სპორტული ფედერაციების პრეროგატივაა. ამ ფონზე საქართველოს ფეხბურთის დამოუკიდებელი ფედერაციის დამფუძნებელი ყრილობის გადაწყვეტილებები, როგორც სეოკის სტრატეგიული გეგმის ნაწილი, სეოკის აღმასკომის მხრიდან სრულ მხარდაჭერასა და თანადგომას ჰპოვებს. თითოეული სპორტული ფედერაციის საქმეა, როდის, როგორ და რა ფორმით განახორციელებს თავის სრულ სუვერენიტეტს, საერთაშორისო სპორტულ ფედერაციებში გაწევრიანებას და როგორ წარმართავს თავისი სახელის განვითარებას; თუმცა აქვე კიდევ ერთხელ ხაზგასმით აღვნიშნავთ, რომ ეროვნული სპორტული და საერთოდ ეროვნული ინტერესები ასეთი ნაბიჯების რაც შეიძლება სწრაფად და მიზანმიმართულად გადადგმას მოითხოვს. არ შეიძლება ჯერჯერობით არ შევიფასოთ ის როლი, რომელიც, კერძოდ ფეხბურთის დამოუკიდებელი ფედერაციის ჩამოყალიბებაში შეასრულა ფართო საზოგადოებრიობამ, ეროვნულმა მოძრაობამ. სასურველია მთელი ქართველი ხალხის დაინტერესება და აქტიური მონაწილეობა სპორტის სხვა სახეობათა პრობლემების გადაწყვეტაშიც. ეს დაინტერესება არ უნდა იყოს მხოლოდ ერთდროული, რადგან ერთია სპორტული დამოუკიდებლობის მოპოვება, ხოლო მეორე, და არა ნაკლებ მნიშვნელოვანი, — მისი შენარჩუნება და განხორციელება ეროვნული ასპარეზობების — საქართველოს პირველობა იქნება ეს, საქართველოს თასის გათამაშება თუ სხვა — ყოველმხრივი უზრუნველყოფით, აქტიური მხარდაჭერით და საერთაშორისო სარბიელზე დამოუკიდებელი გასვლით. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ფართო საზოგადოებრიობის მონაწილეობა სპორტული სუვერენიტეტის მოპოვების საქმეში არ გამორიცხავს სპორტის სპეციალისტთა და სპორტის მოღვაწეთა აზრის გათვალისწინებას, პირიქით — გულისხმობს კიდეც მას, ვინაიდან რომ როდესაც საკითხი ცალკეა და ეროვნულ პრობლემად იქცევა, საქართველოს ყველა მოქალაქეს დიახაც მართებს ვიწრო ინტერესების დათმობა ზოგად ლირებულებათა სასარგებლოდ.

ბოლოს დავძენთ, რომ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღმასკომმა, როგორც დამოუკიდებელი სპორტული ფედერაციები, უკვე ცნო ქართული და აღმოსავლური ორთაბრძოლების ასოციაცია, საქართველოს რაგბის კავშირი, საქართველოს სპორტული ბრიჯის ფედერაცია, საქართველოს უშუს ფედერაცია, საქართველოს ტრადიციული კარატეს ფედერაცია, საქართველოს ქალთა ფეხბურთის ფედერაცია, საქართველოს ბალახის ჰოკეის ფედერაცია და ახლად შექმნილი საქართველოს ფეხბურთის ფედერაცია. სეოკის აღმასკომი მიესალმება საქართველოს ყველა სპორტული ფედერაციის ცდას სუვერენიტეტის მოპოვებასა და საერთაშორისო სპორტულ ფედერაციებში გაწევრიანებისათვის.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღმასკომი თავისი შესაძლებლობისა და კომპეტენციის ფარგლებში ყველაფერს იღონებს საქართველოს სრული სპორტული სუვერენიტეტის მოპოვებისათვის, რომელიც სეოკს, მისი დეკლარაციის თანახმად, საქართველოს სრული სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის ერთ-ერთ შემადგენელ ნაწილად მიაჩნია.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღმასკომი.

22 თებერვალი, 1990. თბილისი.

ამ საღამოს ცენტრალური

ტელევიზიით

ნარსული, რომელიც ვუდამ ჩვენთანაა

დღეს, 23 თებერვალს, თბილისის დროით 23 საათზე, ცენტრალური ტელევიზიის II პროგრამით ნაჩვენები იქნება ახალი. ქართული სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „წარსული ყოველთვის ჩვენთან არის“.

ფილმში მოქმედება ვდება მოსკოვში, 1947 წელს, სხვადასხვა უმაღლესი სასწავლებლის ქართველ სტუდენტთა საერთო საცხოვრებელში — რიაზანის ქ. №3-ში.

სტუდენტი სავლე პეტრიაშვილი ჩაუწერაგად ცხოვრობს მოსკოვში და მილიციის ძალით უპირებენ გასახლებას...

ომს, ვისაც